

Nr 48

Kungl. Maj:ts proposition angående uttaget av avgifter till försäkringen för tilläggspension och till den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen; given Stockholms slott den 9 mars 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

SVEN ASPLING

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att avgiften till försäkringen för tilläggspension (ATP) för år 1974 skall bibehållas på 10,5 % av det pensionsgrundande löneunderlaget i stället för att, som tidigare fastställts, höjas till 11 %. För år 1975 föreslås ATP-avgiften utgå med 10,75 % och för åren 1976—1979 med 11 %.

Vidare föreslås att avgiften till den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen bestäms till 0,25 % för år 1974 i stället för tidigare fastställda 0,30 %. Detta lägre avgiftsuttag föreslås gälla även för åren 1975—1979.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggspension

Härigenom förordnas, med ändring av vad som föreskrivits i lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggspension¹, att den i 19 kap. 5 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring nämnda procentsatsen för uttag av avgift till försäkringen för tilläggspension skall för år 1974 utgöra tio och en halv procent.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till

Lag om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1975—1979 till försäkringen för tilläggspension

Härigenom förordnas, att den i 19 kap. 5 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring nämnda procentsatsen för uttag av avgift till försäkringen för tilläggspension skall för år 1975 utgöra tio och tre fjärdedels procent och för vart och ett av åren 1976—1979 elva procent.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring

Härigenom förordnas, att 39 § lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §²

Försäkringsavgift skall utgå efter procentsats, som fastställs av Kungen med riksdagen. Procentsatsen skall vara så avvägd, att avgifterna i förening med andra tillgängliga medel förslå till bestridande av

1. ersättningar på grund av obligatorisk försäkring enligt denna lag, lagen (1916: 235) om försäkring för olycksfall i arbete och lagen (1929: 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar,

¹ Senaste lydelse 1972: 715.

² Senaste lydelse 1971: 280.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. kostnader som föranledas av bestämmelserna i lagen (1955: 469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m. m., lagen (1962: 303) om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m. och lagen (1967: 919) om värdesäkring av yrkesskadelivräntor m. m.,

3. förvaltningskostnader, samt

4. erforderlig fondering.

Med förvaltningskostnader avses enbart omkostnaderna för försäkringsrådets och riksförsäkringsverkets verksamhet beträffande obligatorisk yrkesskadeförsäkring. Konungen fastställer med riksdagen hur stor del av försäkringsavgifterna som skall anses svara mot förvaltningskostnader.

Beslut om den procentsats, som skall tillämpas för visst år, samt om förvaltningskostnadsandelen för samma år skall fattas senast *ett år* dessförinnan. Riksförsäkringsverket skall vart femte år framlägga förslag till procentsats och förvaltningskostnadsandel för nästföljande sju år, i den mån beslut härom icke redan fattats.

Beslut om den procentsats, som skall tillämpas för visst år, samt om förvaltningskostnadsandelen för samma år skall fattas senast *under året* dessförinnan. Riksförsäkringsverket skall vart femte år framlägga förslag till procentsats och förvaltningskostnadsandel för nästföljande sju år, i den mån beslut härom icke redan fattats.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971: 281) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1972—1974 till yrkesskadeförsäkringen m. m.

Härigenom förordnas, med ändring av vad som föreskrivits i lagen (1971: 281) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1972—1974 till yrkesskadeförsäkringen m. m., att den i 39 § lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring nämnda procentsatsen för uttag av försäkringsavgift skall för år 1974 vara 0,25 och att av försäkringsavgifterna för nämnda år en sextondedel skall anses svara mot förvaltningskostnader.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

5 Förslag till

Lag om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1975—1979 till yrkesskadeförsäkringen m. m.

Härigenom förordnas, att den i 39 § lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring nämnda procentsatsen för uttag av försäkringsavgift skall för åren 1975—1979 vara 0,25 och att av försäkringsavgifterna en sextondedel skall anses svara mot förvaltningskostnader.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:et Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 9 mars 1973.

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRANG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, MOBERG, BENGTTSSON, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *uttaget av avgifter till försäkringen för tilläggs pension och till den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen och anför.*

Vid 1968 års riksdag fastställdes de procentsatser efter vilka avgifter till tilläggs pensioneringen (ATP) skall utgå under åren 1970—1974. Riksförsäkringsverket har i enlighet med bestämmelsen i lagen (1962: 381) om allmän försäkring i skrivelse den 12 december 1972 lagt fram förslag angående avgiftsuttag under åren 1975—1979. Skrivelsen torde få fogas till detta statsrådsprotokoll som *bilaga 1*.

Vid 1971 års riksdag fastställdes nya finansieringsregler för den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen. Samtidigt fastställdes avgifterna till denna försäkring för åren 1972—1974. I enlighet med gällande bestämmelse har riksförsäkringsverket i skrivelse den 12 december 1972 lagt fram förslag angående avgiftsuttag och förvaltningskostnadsandel för den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen för åren 1975—1979. Skrivelsen torde få fogas till detta statsrådsprotokoll som *bilaga 2*.

Efter remiss har yttranden över förslaget angående uttag av avgift till tilläggs pensioneringen avgetts av försäkringsinspektionen, Svenska kommunförbundet, Svenska landstingsförbundet, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Handelns arbetsgivareorganisation (HAO), Sveriges hantverks- och industriorganisation (SHIO), Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och Sveriges akademikers centralorganisation (SACO).

Vidare har yttranden över förslaget angående uttag av avgift till yrkesskadeförsäkringen avgetts av försäkringsinspektionen, riksrevisionsverket, Svenska kommunförbundet, Svenska landstingsförbundet, SAF, HAO, SHIO, LRF, LO, TCO och SACO.

Gällande bestämmelser m. m.*Försäkringen för tilläggspension*

Försäkringen för tilläggspension (ATP) finansieras genom avgifter på inkomst av förvärvsarbete. Bestämmelserna härom återfinns i 19 kap. 1, 3 och 5 §§ lagen (1962: 381) om allmän försäkring (AFL).

Avgift för inkomst av anställning betalas av arbetsgivaren. Avgiften beräknas kollektivt på summan av vad arbetsgivaren under året betalat i lön till sina anställda. Denna summa skall dock först minskas med dels ett belopp, motsvarande det vid årets början gällande basbeloppet multiplicerat med genomsnittliga antalet arbetstagare under året, dels för varje arbetstagare den del av lönen som överstiger sju och en halv gånger basbeloppet. Denna minskning föranleds av att en arbetstagares årslön är pensionsgrundande endast till den del som ligger mellan de två belopp som motsvarar basbeloppet vid årets början (i januari 1973 = 7 300 kr.) resp. sju och en halv gånger detta basbelopp (= 54 750 kr.). Från den totala lönesumman skall göras även vissa andra avdrag.

För inkomst av annat förvärvsarbete än anställning skall de försäkrade själva betala en tilläggspensionsavgift, som beräknas på den del av den pensionsgrundande inkomsten som härrör från sådant arbete.

Arbetsgivaravgift och tilläggspensionsavgift skall utgå med samma procentsats av avgiftsunderlaget. Procentsatsen fastställs av Kungl. Maj:t med riksdagen och skall vara så avvägd att avgifterna tillsammans med andra tillgängliga medel täcker pensionsutbetalningar, förvaltningskostnader och andra utgifter som åvilar försäkringen samt erforderlig fondering. Avgifterna tillförs allmänna pensionsfonden.

Beslut om den procentsats som skall tillämpas för ett kalenderår skall fattas senast under året dessförinnan. Riksförsäkringsverket skall vart femte år lägga fram förslag om procentsatserna för nästföljande sju år, i den mån uttaget inte redan beslutats. På grundval av förslag av riksförsäkringsverket har avgiftsuttaget senast fastställts genom lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggspension (ändrad 1972: 715).

Hittills har fastställts följande procentsatser för avgiftsuttaget för tilläggspensioneringen.

År	%	År	%	År	%
1960	3	1965	7,5	1970	10,0
1961	4	1966	8,0	1971	10,25
1962	5	1967	8,5	1972	10,5
1963	6	1968	9,0	1973	10,5
1964	7	1969	9,5	1974	11,0

Yrkesskadeförsäkringen

Den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen finansieras genom avgifter som betalas av arbetsgivaren. Bestämmelserna härom återfinns i 38 och 39 §§ lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring (YFL).

Avgiften beräknas kollektivt på summan av vad arbetsgivaren under året betalat i lön till sina anställda. Vid beräkning av avgiften skall hänsyn inte tas till den del av varje arbetstagares lön, som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet, och inte heller till arbetstagare vars lön under året understigit 500 kr., såvida det inte är fråga om arbetstagare som avses i 1 § första stycket förordningen (1958: 295) om sjömansskatt.

Försäkringsavgiften skall utgå efter procentsats som fastställs av Kungl. Maj:t med riksdagen och skall vara så avvägd, att avgifterna i förening med andra tillgängliga medel täcker

1. ersättningar på grund av obligatorisk försäkring enligt YFL, lagen (1916: 235) om försäkring för olycksfall i arbete och lagen (1929: 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar,
2. kostnader som föranleds av bestämmelserna i lagen (1955: 469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m. m., lagen (1962: 303) om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m. och lagen (1967: 919) om värdesäkring av yrkeskadelivräntor m. m.,
3. förvaltningskostnader, samt
4. erforderlig fondering.

Med förvaltningskostnader avses omkostnaderna för försäkringsrådets och riksförsäkringsverkets verksamhet beträffande obligatorisk yrkesskadeförsäkring. Kungl. Maj:t fastställer med riksdagen hur stor del av försäkringsavgifterna som skall anses svara mot förvaltningskostnader.

Beslut om den procentsats som skall tillämpas för visst år samt om förvaltningskostnadsandelen för samma år skall fattas senast ett år dessförinnan. Riksförsäkringsverket skall vart femte år lägga fram förslag till procentsats och förvaltningskostnadsandel för nästföljande sju år, i den mån beslut härom inte redan fattats. För åren 1972—1974 har avgiftsuttaget bestämts till 0,30 % varav 1/20 skall anses svara mot förvaltningskostnader (1971: 281).

De här beskrivna finansieringsreglerna gäller fr. o. m. den 1 januari 1972. Enligt beslut av 1971 års riksdag (prop. 1971: 22, SfU 1971: 17, rskr 1971: 108) har de tidigare enligt kapitaltäckningssystem beräknade och riskgraderade försäkringsavgifterna för den obligatoriska försäkringen ersatts med enhetliga avgifter beräknade enligt ett modifierat fördelningssystem. Avgiften för åren 1972—1974 motsvarar den genomsnittliga avgift som gällde före omläggningen av finansieringssystemet. Avgiften överstiger den nivå som under en inledningsperiod skulle er-

fordrats inom ett strikt tillämpat fördelningssystem. Detta motiverades vid 1971 års riksdagsbeslut med att försäkringens fonder därmed kunde bibehållas och bidra till att begränsa behovet av avgiftsuppräknningar i framtiden.

Riksförsäkringsverkets förslag

Försäkringen för tilläggs pension

I sina prognoser för ATP-systemets ekonomi har riksförsäkringsverket i första hand visat verkningarna av ett oförändrat avgiftsuttag av 11 % fr. o. m. år 1974 fram till år 2000. Beräkningarna har utförts under alternativa antaganden om nominell inkomstökning, ökning av konsumentprisindex och nyplaceringsränta. Följande antaganden har använts.

	Procent per år					
Nominell inkomstökning	0	5	6	7	8	9
Ökning av konsumentprisindex	0	2	3	4	5	
Nyplaceringsränta	4	5	6	7	7,5	8

Vid bedömningen av behovet av avgiftsuttag för åren 1975—1979 har riksförsäkringsverket för sin del ansett en ekonomisk utveckling med en årlig nominell inkomstökning på 7 %, en årlig ökning av konsumentprisindex på 4 % och en nyplaceringsränta på 7 % som sannolik.

Beträffande befolkningsutvecklingen har verket utgått från det antal personer som vid utgången av år 1970 fanns i den allmänna försäkringens register. Detta antal har skrivits fram med ledning av statistiska centralbyråns befolkningsprojektion Be 1971: 6. Den framräknade demografiska prognosen visar god överensstämmelse med den prognos som användes vid 1967 års beräkningar.

Den yrkesverksamma befolkningen beräknas vara i stort sett oförändrad till antalet under perioden 1975—1979, medan antalet ATP-pensionärer ökar från drygt 700 000 till ca 1 miljon. Under den därpå följande 10-årsperioden beräknas antalet i aktiv ålder öka med ca 200 000 och ATP-pensionärerna med ytterligare ca 500 000 till närmare 1,5 miljoner.

Riksförsäkringsverket erinrar om att statsmakterna vid tilläggs pensioneringens införande förutsatte att finansieringen skulle ske enligt ett modifierat fördelningssystem, innebärande att avgifterna skall beräknas inte endast till att täcka de löpande utgifterna utan dessutom till en viss fondbildning. Fondens storlek regleras inte i lagen. Däremot har statsmakterna gjort uttalanden härom såväl vid lagstiftningens införande som i samband med beslut om avgiftsuttaget.

Det av sjukpenningutredningen i SOU 1972: 60 framlagda förslaget till beskattade förmåner vid sjukdom och arbetslöshet m. m. innebär bl. a. att sjukpenning och vissa andra kontantförmåner blir pensions-

grundande för ATP. Ändras lagstiftningen i enlighet härmed, uppstår ökade anspråk på tilläggs pensioneringen, vilket dock först in på 1980-talet torde föranleda merkostnader som svarar mot ett ökat avgiftsuttag med 0,1 procentenhet. På lång sikt ökar dessa merkostnader. Riksförsäkringsverket har ingen crinran mot utredningens förslag att först i ett senare skede täcka kostnaderna för reformen genom erforderlig höjning av ATP-avgiften.

Riksförsäkringsverket har vid sina beräkningar utgått från den lagstiftning som gällde vid 1972 års ingång. Dessutom har verket redovisat en modifierad prognos på grundval av det sedermera fastställda avgiftsuttaget på 10,5 % för år 1973.

Allmänna pensionsfondens storlek beräknas av verket till ca 56 miljarder kr. vid utgången av år 1972 och till ca 66 miljarder kr. vid utgången av år 1973. Under antagande av ett avgiftsuttag med 11 % fr. o. m. år 1974 samt med tidigare nämnda antaganden om årlig inkomstökning, levnadskostnadsutveckling och nyplaceringsränta beräknar verket att fonden kommer att utvecklas på följande sätt (milj. kr.).

År	Fondbehållning ¹	Fondstyrka ²	År	Fondbehållning ¹	Fondstyrka ²
1973	66 065	23,6	1979	148 404	17,9
1974	77 462	22,6	1980	165 430	17,1
1975	89 754	21,7	1985	264 585	14,2
1976	102 972	20,6	1990	383 697	12,0
1977	117 205	19,7	1995	522 323	10,7
1978	132 313	18,8	2000	679 235	9,7

¹ Vid utgången av resp. år.

² Årets fond i förhållande till årets pensionsutgifter.

Riksförsäkringsverket har på grundval av sina omfattande beräkningar funnit ett avgiftsuttag på 11 % för den följande femårsperioden vara godtagbart från försäkringens synpunkt. Räknat på den totala lönesumman torde detta i genomsnitt motsvara ca 7,7 %.

Verket föreslår således att uttaget av avgifter till den allmänna tilläggs pensioneringen för åren 1975—1979 fastställs till 11 %.

Yrkesskadeförsäkringen

Riksförsäkringsverket har gjort olika beräkningar med tillämpning av följande alternativa antaganden om den framtida utvecklingen av den nominella genomsnittliga inkomstökningen per år, konsumentprisindex samt nyplaceringsränta.

	Procent per år							
Nominell inkomstökning	5	6	7	8				
Ökning av konsumentprisindex	3	4	5					
Nyplaceringsränta	4	5	6	7	7,5	8		

Beträffande utvecklingen inom det försäkrade personbeståndet har verket utgått från statistiska centralbyråns befolkningsprojektion Be 1971: 6. Avgiftsunderlaget har vidare antagits komma att förändras i den omfattning som föranleds av de antagna inkomständringarna.

Beräkningar av nytillkommande skadefall har genomförts med tillämpning av skadefrekvenser och svårhetstal som överensstämmer med motsvarande genomsnittliga värden för skadeåren 1965—1970. För livräntor har kostnadsspridningen mellan skadeår och utbetalningsår beaktats.

Socialförsäkringsbolagen skall efter avtal med riksförsäkringsverket före utgången av år 1973 överföra sina försäkringsbestånd på verket. Hos bolagen kvarstående ersättningsskyldigheter, som kommer att övertas av verket, uppskattas vid ingången av år 1972 ha motsvarat ett kapitalvärde av storleksordningen 500 milj. kr.

Vid övergången till fördelningsmetodik fr. o. m. år 1972 uppgick tillgångarna i verkets yrkesskadeförsäkringsfond för obligatorisk försäkring till ca 1 045 milj. kr. Härtill kom fordringar på grund av skadestånd, utestående avgifter m. m. på tillhoppa ca 70 milj. kr. Medräknas de tidigare nämnda 500 milj. kr. uppgick den vid årsskiftet 1971/72 aktuella fondbildningen för obligatorisk yrkesskadeförsäkring till drygt 1 600 milj. kr. Motsvarande årskostnader utgjorde ca 240 milj. kr.

Verket anför att det fr. o. m. år 1972 inte längre föreligger något direkt krav på att fondbildningen inom yrkesskadeförsäkringen skall vara av en viss bestämd storleksordning. Den fondbildning som beräknades föreligga vid övergången till nuvarande avgiftssystem motsvarar dåvarande kapitalvärdet av försäkringens ersättningsförpliktelser med undantag för uppräknings- och värdesäkringstillägg. Det för inledningsperioden 1972—1974 fastställda enhetliga avgiftsuttaget av 0,30 % motsvarar den genomsnittliga bruttoavgiftsnivån i det dessförinnan tillämpade riskgraderade avgiftssystemet. Detta innebär att man med tillämpning av nuvarande avgiftsuttag tills vidare kan förutsätta att fondbildningen inom försäkringen kommer att utveckla sig på i stort sett samma sätt som om det förutvarande avgiftssystemet hade bibehållits oförändrat.

Vid bedömningen av avgiftsbehovet för perioden 1975—1979 har verket i första hand utgått från antagandet att den nominella inkomsten ökar med 7 %, varav 4 % motsvaras av samtidig konsumentprisstegring. I fråga om förräntningen förutsätter verket att nyplacering av fondmedel bör kunna ske efter en räntefot på 7 %.

Utifrån dessa förutsättningar samt ett oförändrat avgiftsuttag på 0,30 % beräknas försäkringens utgifter och inkomster samt fondbehållningen vid utgången av resp. år till följande belopp (milj. kr.).

År	Utgifter	Inkomster	Fond	Fond i förhållande till årskostnad
1974	275	374	1 849	6,7
1975	292	399	1 956	6,7
1976	309	426	2 073	6,7
1977	327	455	2 201	6,7
1978	346	485	2 340	6,8
1979	365	517	2 492	6,8
1980	385	552	2 659	6,9
1990	627	1 071	5 663	9,0

Ett oförändrat avgiftsuttag på 0,30 % beräknas under dessa förutsättningar medföra balans mellan avgiftsinkomster och utgifter i fördelningssystemet. Ränteinkomsterna medför viss fondökning. Fondstyrkan blir i det närmaste oförändrad under avgiftsperioden 1975—1979. För tiden närmast därefter skulle ett fortsatt bibehållande av avgiftsuttaget på samma nivå medföra en viss förbättring av fondställningen.

Verket föreslår på grundval härav, att den i 39 § lagen om yrkesskadeförsäkring avsedda procentsatsen för uttag av försäkringsavgift för åren 1975—1979 bibehålls vid 0,30 och att av försäkringsavgiften liksom f. n. en tjugonedel skall anses svara mot förvaltningskostnader.

Remissyttranden

Försäkringen för tilläggspension

Riksförsäkringsverkets förslag om ett avgiftsuttag under perioden 1975—1979 på 11 % tillstyrks av *försäkringsinspektionen*, *LRF*, *LO*, *TCO* och *SACO*. *Svenska kommunförbundet*, *Svenska landstingsförbundet*, *SAF* och *HAO* föreslår att avgiftsuttaget bibehålls på nuvarande nivå 10,5 %. *SHIO* föreslår att avgiften sänks, dock utan att ange till vilken nivå.

Försäkringsinspektionen begränsar sig till en bedömning av avgiftsfrågan ur försäkringssystemets synpunkt. *Inspektionen* framhåller att man vid prognos på längre sikt inte bör använda en så hög nyplaceringsränta som 7 % och att det kan finnas skäl att mera se på fondutvecklingen vid antagande om 4 % ränta. Även realinkomstantagandet anser *inspektionen* vara en osäker faktor i prognosen. Vid ett antagande om en nyplaceringsränta om 4 % kommer fonden räknat i 1972 års penningvärde att nå ett maximum omkring år 1990 och därefter avta. Detta betyder att det kan finnas risk för att avgiftsuttaget på sikt kan behöva ökas. Så kan också bli fallet av andra skäl.

Inspektionen tillstyrker riksförsäkringsverkets förslag om ett avgiftsuttag om 11 % under perioden 1975—1979, men framhåller att om denna avgiftsnivå skulle bibehållas även i fortsättningen skulle detta kunna leda till att avgiftsuttaget på sikt kan behöva höjas. Detta skulle i

sin tur innebära att tidpunkten för en enligt tidigare uttalanden avsedd stabilisering av avgiftsuttaget på viss nivå kan förskjutas ytterligare framåt i tiden.

LO framhåller att det kollektiva sparandet som från år 1960 ägt rum inom ramen för ATP-systemet har utgjort en väsentlig förutsättning för finansieringen av utbyggnaden inom näringslivet, bostadssektorn och den offentliga sektorn och att även i fortsättningen en omfattande och växande kapitalbildning torde vara nödvändig för att förverkliga en fortsatt utbyggnad av näringsliv och samhälle. Det är nödvändigt att AP-fonden också i fortsättningen får en sådan tillväxt att den — utöver sin funktion som buffert inom pensionssystemet — dels möjliggör den nödvändiga kapitalbildningen, dels medger styrning och planmässighet enligt de riktlinjer som *LO* skisserat i samband med frågan om näringslivets försörjning med riskvilligt kapital från AP-fonden.

LO framhåller att även om fondbehållningen år 2000 kan synas hög enligt verkets förslag, är trenden fallande beträffande fondstyrkan, var-till kommer att fondens storlek är uttryckt nominellt. Förändringar på förmånssidan kan också komma att ställa väsentligt ökade anspråk på fonden och försvaga fondstyrkan.

LO tillstyrker verkets förslag till avgiftsuttag för perioden 1975—1979. Om avgiftsuttaget för år 1974 fastställs till 10,5 % bör dock avgiften för år 1975 enligt *LO* sättas till 10,75 %.

SAF framhåller att det avgörande för tryggheten i pensionssystemet är ett expansivt näringsliv och inte en kraftig fonduppbyggnad, vilken kan leda till så stora kostnadsökningar för näringslivet att de verkar dämpande på företagens livskraft och därmed på möjligheterna att trygga pensionsutfästelserna. Syftet med fonden i ett fördelningssystem bör uteslutande vara att tjäna som buffert vid övergående påfrestningar på pensionssystemets ekonomi till följd av exempelvis demografiska förändringar och konjunkturvariationer. Det föreslagna avgiftsuttaget på 11 % skulle enligt *SAF* kunna sänkas till 7 à 8 % utan att de framtida pensionsutfästelserna äventyras.

SAF anser att fondens samhällsekonomiska betydelse bör noggrant utredas i samband med fastställande av avgiftsuttag. Fondens nuvarande omfattning förstärker behovet av att en samhällsekonomisk analys kommer till stånd i syfte att klarlägga ATP-fondens effekter på samhällsekonomin. Man bör klarlägga avvägningen mellan skilda former av sparande och kapitalbildning med olika effekter på resursfördelningen i samhället. I avvaktan på att en sådan utredning kommer till stånd föreslår *SAF* att nuvarande avgiftsuttag på 10,5 % bibehålls.

SHIO anser det vara möjligt att genomföra en radikal sänkning av avgiftsuttaget. Organisationen framhåller att det med utgångspunkt från fördelningsprincipen inte är nödvändigt att bygga upp en fond av sådana dimensioner som riksförsäkringsverket föreslår. Även om avgiften

sänks till 7,5 % skulle pensionsfonden växa med ca 10 miljarder kr. årligen fram till 1985 och vid ett avgiftsuttag på 9,5 % skulle ingen avgiftshöjning behöva genomföras under detta sekel.

Organisationen vill ha en total översyn av arbetsgivaravgifterna inkl. den allmänna arbetsgivaravgiften varvid bör undersökas vilka möjligheter till samordning och sänkning av det sammanlagda avgiftsuttaget som finns.

Svenska kommunförbundet framhåller att löneandelen av kommunernas utgifter är hög och att de sammantagna arbetsgivaravgifterna, som efter hand ökat i storlek och antal, därför belastar kommunerna förhållandevis hårt. Under de närmaste åren kommer kommunerna dessutom att ha begränsade ekonomiska resurser. Därför finner förbundet det angeläget att avgiftsuttaget för tiden t. o. m. år 1979 bibehålls vid 10,5 %. *Landstingsförbundet* anför liknande synpunkter utifrån landstingens situation.

Yrskeskadeförsäkringen

Riksförsäkringsverkets förslag tillstyrks eller lämnas utan erinran av samtliga remissinstanser utom *SHIO*, som föreslår ett avgiftsuttag på 0,26 alternativt 0,28 %. *SAF* anger vissa förutsättningar för sin tillstyrkan.

LO framhåller i samband med sin tillstyrkan, att yrskeskadeförsäkringsfonden också bör kunna användas till förebyggande åtgärder inom arbetslivet och särskilt inom yrkesmedicinen. Bl. a. viss utbildning av personal för företagshälsovård samt grundforskning inom arbetsvetenskaperna bör enligt *LO* kunna finansieras ur avkastningen av yrskeskadeförsäkringsfonden.

SAF framhåller att det med nuvarande finansieringssystem i princip inte behövs någon fondbildning inom yrskeskadeförsäkringen. Den nuvarande fonden anses vara mer än tillräcklig som buffertfond. Ett oförändrat avgiftsuttag på 0,30 % leder på sikt till en omotiverad ökning av fondstyrkan. Avgiftsuttaget skulle därför utan att försäkringens ekonomi äventyras kunna bestämmas till en något lägre procentsats än föreslagna 0,30.

SAF kan acceptera oförändrat avgiftsuttag under förutsättning att en policy fastställs för fondens framtida användning. I varje fall den del av inkomsterna som inte går åt för att täcka utgifterna och bevara fondens nuvarande realvärde bör användas för förebyggande åtgärder inom arbetsmiljöområdet, lämpligen genom att tillföras arbetarskyddsfonden. Den av arbetsmiljöutredningen föreslagna höjningen av den särskilda arbetarskyddsavgiften med 0,02 procentenheter skulle då bli obehövlig. Endast under förutsättning att detta förslag om fondens framtida ställning vinner beaktande tillstyrker *SAF* riksförsäkringsverkets förslag om oförändrat avgiftsuttag för åren 1975—1979.

SHIO föreslår att avgiftsuttaget sänks för perioden 1975—1979 till förslagsvis 0,26 %. I den mån fondens medel utnyttjas för de arbetarskyddsåtgärder som föreslagits i arbetsmiljöutredningens betänkande och förutsatt att den däri föreslagna höjningen av arbetarskyddsavgiften uteblir är organisationen beredd tillstyrka en 0,02 procentenheter högre avgift till yrkesskadeförsäkringen.

Departementschefen

Försäkringen för tilläggspension

Avgiftsuttaget för den allmänna tilläggspensioneringen har hittills fastställts för tre femårsperioder. Avgiften har under denna tid höjts successivt i avtagande takt i överensstämmelse med de allmänna riktlinjer för finansieringen som drogs upp i samband med införandet av ATP.

Under den första femårsperioden 1960—1964 ökade avgiften med en procentenhet om året från 3 % till 7 %. Under åren 1965—1969 ökade avgiften med 0,5 procentenheter om året till 9,5 %. Enligt beslut vid 1968 års riksdag fastställdes avgiften för innevarande femårsperiod till 10 % för år 1970 och därefter en årlig ökning med 0,25 procentenheter så att avgiften skulle uppgå till 10,75 % för år 1973 och till 11 % för år 1974.

Med ändring av nämnda beslut i frågan beslöt 1972 års riksdag (prop. 1972: 125, FiU 1972: 40, rskr 1972: 331) att — i avvaktan på ställningstagande till ATP-avgiften för de följande åren och till föreliggande förslag om arbetsgivarfinansiering av vissa sociala reformer — ATP-avgiften för år 1973 skulle bibehållas på 1972 års nivå, dvs. 10,5 %. För år 1974 gäller tidigare beslut om ett avgiftsuttag på 11 %. Jag återkommer till denna fråga i det följande.

Riksförsäkringsverket har i sitt förslag beträffande avgiftsuttaget för åren 1975—1979 enhälligt föreslagit att avgiften fastställs till 11 % för hela perioden. Verket har därvid i sina beräkningar utgått från 1968 års riksdagsbeslut om avgiftsuttaget under innevarande femårsperiod.

Vid remissbehandlingen har verkets förslag tillstyrkts av försäkringsinspektionen, löntagarorganisationerna och LRF medan kommunförbunden och arbetsgivarorganisationerna på den privata sektorn anser att avgiftsuttaget bör fastställas till 10,5 % för hela perioden.

Vid bedömningen av avgiftsuttaget för ATP måste en utgångspunkt vara fondutvecklingen sedd i förhållande till utgiftsutvecklingen på lång sikt. Det har från början stått klart att en betydande fondbildning är nödvändig inom ATP-systemet för att undvika kraftiga avgiftshöjningar då pensionsutbetalningarna börjar nå större omfattning. Den relativt snabba stegringen av avgiftsuttaget under de hittillsvarande åren har av-

görande betydelse för möjligheterna att nu dämpa behovet av ytterligare avgiftshöjningar.

Givetvis måste i detta sammanhang de samhällsekonomiska bedömningarna tillmätas stor betydelse. Ur dessa synpunkter är det sparande som sker inom ATP-systemet utomordentligt betydelsefullt. Den fonduppbyggnad som genomförts har på ett avgörande sätt bidragit till att upprätthålla en hög investeringstakt i samhällsekonomin. Med anledning av vad SAF anfört i sitt remissyttrande vill jag erinra om att 1968 års kapitalmarknadsutredning har i uppdrag att behandla olika frågor betr. AP-fondens verksamhet.

När det gäller förändringar av avgiftsuttaget till ATP är det också naturligt att beakta de anspråk från andra delar av socialpolitiken som påverkar de avgifter till den allmänna försäkringen som inte gäller tilläggspensioneringen.

Kungl. Maj:t har tidigare denna dag beslutat att förslag om genomförande av flera angelägna reformer inom den allmänna försäkringens ram skall lämnas till årets riksdag. För att finansiera dessa omfattande och kostnadskrävande reformer har jag i annat sammanhang bl. a. förordat en höjning av arbetsgivarnas avgifter till sjukförsäkringen från nuvarande 3,2 % till 3,8 % av löneunderlaget fr. o. m. den 1 januari 1974. Vidare kommer chefen för inrikesdepartementet att senare denna dag förorda uttag av arbetsgivaravgifter från samma tidpunkt för finansieringen av en utbyggnad av det ekonomiska skyddet vid arbetslöshet.

Med hänsyn till det ökade avgiftsuttag som sålunda behövs för andra trygghetsreformer under år 1974 bör — i enlighet med vad jag anförde vid anmälan av dessa frågor i årets statsverksproposition — avgiften till ATP bibehållas på 10,5 % även för år 1974 i stället för att som tidigare fastställts höjas till 11 %.

När det gäller avgiftsuttaget under femårsperioden 1975—1979 finns det inte anledning att i princip gå ifrån den avgiftsnivå på 11 % som 1968 års riksdag beslutade om som slutnivå för innevarande femårsperiod. Denna nivå bör gälla för avgiftsuttaget på grundval av nuvarande lagstiftning i fråga om pensionsförmåner med beaktande av de förändringar som följer av att sjukpenning m. fl. kontantförmåner blir pensionsgrundande. Däremot kan i detta sammanhang inte beaktas de lagändringar som kan komma att aktualiseras sedan pensionsålderskommittén lagt fram sina förslag. Med hänsyn till att ATP-avgiften för år 1974 bibehålls på 10,5 % bör i enlighet med vad LO anfört i sitt remissyttrande avgiften för år 1975 fastställas till 10,75 % och avgiften för vart och ett av de följande fyra åren till 11 %.

Jag förordar således att avgiftsuttaget till försäkringen för tilläggspension bestäms till 10,5 % för år 1974, 10,75 % för år 1975 samt 11 % för vart och ett av åren 1976—1979. Med tillämpning av samma an-

taganden som legat till grund för riksförsäkringsverkets förslag kan fondbehållningen vid 1970-talets utgång därmed beräknas bli omkring 147 miljarder kr., vilket är ca 1 miljard kr. lägre än vid ett avgiftsuttag enligt tidigare beslut för år 1974 och verkets förslag för nästa femårsperiod.

Yrkesskadeförsäkringen

Enligt beslut av 1971 års riksdag (prop. 1971: 22, SfU 17, rskr 108) gäller fr. o. m. år 1972 ett nytt finansieringssystem för den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen. De tidigare riskgraderade avgifterna enligt kapitaltäckningssystemet ersattes då med enhetliga avgifter beräknade enligt ett fördelningssystem. För att undvika tidsmässiga variationer i avgiftsuttaget tillämpas ett modifierat fördelningssystem.

Avgiftsuttaget till yrkesskadeförsäkringen har för åren 1972—1974 fastställts till 0,30 %, varav 1/20 skall svara mot förvaltningskostnaderna. Denna avgift överensstämmer med den genomsnittliga yrkesskadeavgift som togs ut före omläggningen och innebär en bibehållen fondbildning inom försäkringen. Avsikten med denna fondbildning är — liksom när det gäller AP-fonden — att fondavkastningen skall minska behovet av avgiftshöjningar längre fram i tiden när försäkringens utgifter stiger.

Riksförsäkringsverket har i sitt förslag till avgiftsuttag för femårsperioden 1975—1979 föreslagit oförändrad avgift och förvaltningskostnadsandel för hela perioden.

Vid remissbehandlingen har remissinstanserna i stort sett genomgående tillstyrkt verkets förslag. Både LO och SAF har emellertid tagit upp frågan om möjligheten att disponera medel ur yrkesskadeförsäkringsfonden för att bekosta förebyggande åtgärder inom arbetsmiljöområdet. Organisationerna tar bl. a. upp frågan om kollektiv finansiering via fonden av vissa kostnader i samband med utbildning av personal inom företagshälsovården. Jag vill i anslutning härtill erinra om att den möjlighet som tidigare fanns för Kungl. Maj:t att ur yrkesskadeförsäkringsfonden bevilja medel för förebyggande arbetarskyddsåtgärder togs bort i samband med att en särskild arbetarskyddsavgift infördes fr. o. m. år 1972. Därmed blev yrkesskadeförsäkringsfonden en ren ersättningsfond för inträffade skadefall samtidigt som betydande resurser sattes in i särskild ordning för att finansiera ökade insatser på arbetsmiljöområdet. Jag anser att denna gränsdragning bör behållas.

Den särskilda arbetarskyddsavgiften utgör 0,05 % av samma löneunderlag som gäller för avgiften till yrkesskadeförsäkringen. Av denna avgift utgör 0,02 % bidrag till statsverkets kostnader för arbetarskyddsstyrelsens och yrkesinspektionens verksamhet, medan 0,03 % tillförs en arbetarskyddsfond för bidrag till forskning, utbildning och information inom arbetsmiljöområdet. Arbetsmiljöutredningen har i sitt delbetän-

kande (SOU 1972: 86) Bättre arbetsmiljö föreslagit en höjning av arbetarskyddsavgiften med 0,02 % för att finansiera vissa kostnader för utbildning av skyddsombud.

Avsikten är att en proposition på grundval av arbetsmiljöutredningens förslag till ändringar i arbetarskyddslagstiftningen skall läggas fram till årets riksdag. Jag avser därvid att förordna en höjning av arbetarskyddsavgiften som gör det möjligt att genomföra en intensifierad utbildning av skyddsombuden. Vidare avser jag att förordna en utvidgning av arbetarskyddsfondens verksamhet även i andra avseenden. Avsikten är att även de frågor om vissa utbildningskostnader som LO och SAF berört i sina remissyttranden beträffande avgiftsuttaget till yrkesskadeförsäkringen skall tas upp i det sammanhanget. För att möjliggöra ytterligare insatser inom arbetsmiljöområdet avser jag att därvid förordna att arbetarskyddsavgiften höjs från 0,05 % till 0,10 % fr. o. m. den 1 januari 1974.

Mot denna bakgrund har jag särskilt prövat möjligheterna att begränsa avgiftsuttaget till den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen i förhållande till nuvarande nivå. Jag har därvid funnit det möjligt att sänka avgiftsuttaget till 0,25 %, dvs. till en nivå som innebär att denna avgift tillsammans med den höjda arbetarskyddsavgiften kommer att uppgå till oförändrat 0,35 %. För att detta syfte skall nås bör yrkesskadeavgiften även för år 1974 sänkas från tidigare fastställda 0,30 % till 0,25 %. Ersättningen för förvaltningskostnaderna bör hållas oförändrad jämfört med gällande regler. För att nå detta resultat bör 1/16 av försäkringsavgifterna anses svara mot förvaltningskostnader. För att det skall vara möjligt att nu ändra yrkesskadeavgiften för år 1974 bör en formell ändring vidtas av 39 § lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring. Ändringen innebär att beslut om vilken procentsats som skall tillämpas för visst år skall kunna fattas under året före avgiftsåret.

Ett avgiftsuttag till yrkesskadeförsäkringen på 0,25 % är försäkringsmässigt godtagbart för den här aktuella perioden på grundval av gällande lagstiftning och med beaktande av de ökade utgifter för sjukpenning som följer av de förslag om beskattade sjukpenningförmåner som samtidigt läggs fram i en särskild proposition. Den översyn av yrkesskadeförsäkringens framtida utformning som pågår inom yrkesskadeförsäkringskommittén kan framdeles komma att föranleda en omprövning av yrkesskadeavgiftens nivå.

Jag förordar således att avgiftsuttaget till den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen — med ändring av tidigare beslut — bestäms till 0,25 % för år 1974 och att avgiften för åren 1975—1979 likaledes bestäms till 0,25 %. Av försäkringsavgifterna bör 1/16 anses svara mot förvaltningskostnader.

Hemställan

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att antaga inom socialdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggspension,
2. lag om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1975—1979 till försäkringen för tilläggspension,
3. lag om ändring i lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring,
4. lag om ändring i lagen (1971: 281) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1972—1974 till yrkesskadeförsäkringen m. m.,
5. lag om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1975—1979 till yrkesskadeförsäkringen m. m.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson

*Bilaga 1***Till Konungen**

Socialdepartementet

Enligt bestämmelse i 19 kap. 5 § lagen om allmän försäkring åligger det riksförsäkringsverket att under innevarande år lägga fram förslag beträffande procentsatserna för uttag av avgift till försäkringen för allmän tilläggspension för åren 1975—1979.

Med anledning härav får verket anföra följande.

Gällande bestämmelser

Försäkringen för tilläggspension finansieras genom avgifter på inkomster av förvärvsarbete. De närmare bestämmelserna härom finns i lagen om allmän försäkring 19 kap. 1, 3 och 5 §§.

Avgift för inkomst av anställning erlägges av arbetsgivaren. Avgiften beräknas kollektivt på summan av vad arbetsgivaren under året betalat ut i lön, sedan därifrån dragits dels ett belopp motsvarande det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det genomsnittliga antalet arbetstagare under året, dels för varje arbetstagare sådan del av lönen, som för år räknat överstiger 7 1/2 gånger basbeloppet (1 § tredje och fjärde styckena).

Angående redares avgift för lön till vissa sjömän stadgas särskilt (1 § femte stycket). Sådan avgift skall jämlikt särskild förordning angående redares avgifter i vissa fall (nr 1959: 555) utgöra viss kvotdel av eljest utgående avgift.

För inkomst av annat förvärvsarbete skall de försäkrade själva erlägga tilläggspensionsavgift, som beräknas på den pensionsgrundande inkomsten i den mån denna härrör från sådant arbete (3 §).

Arbetsgivares avgift för tilläggspension och tilläggspensionsavgift, som de försäkrade sålunda själva har att erlägga för inkomst av annat förvärvsarbete, skall utgå efter en och samma procentsats, som fastställes av Konungen med riksdagen. Procentsatsen skall vara så avvägd att avgifterna i förening med andra tillgängliga medel förslår till bestridande av pensionsutbetalningar, förvaltningskostnader och andra försäkringen för tilläggspension åvilande utgifter ävensom till den fondering, som befinnes erforderlig (5 § första stycket).

Avgifterna skall ingå till en fond, allmänna pensionsfonden, med vars tillgångar kostnaderna för försäkringen för tilläggspension skall bestridas (5 § tredje stycket). Rörande fondens förvaltning gäller bl. a. reglemente den 28 maj 1959 (nr 293).

Bestämmelser om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 finns i lagen 1968: 243.

Enligt föreskrift i 19 kap. 5 § lagen om allmän försäkring åligger det riksförsäkringsverket att vart femte år lägga fram förslag beträffande procentsatserna under nästföljande sju år, i den mån uttaget inte redan beslutats. Således åligger det riksförsäkringsverket att under år 1972

komma in till Kungl. Maj:t med förslag till avgiftsuttag för åren 1975—1979.

Tidigare överväganden och beslut angående försäkringens finansiering

I allmänna pensionsberedningens år 1957 framlagda betänkande (SOU 1957: 7) med förslag om en allmän tilläggs pensionering hade två alternativ övervägts för det behövliga avgiftsuttaget för försäkringens finansiering. I båda alternativen förutsattes att reallönenivån skulle förbli konstant eller stiga med 1,5 % om året, att penningvärdet skulle förbli oförändrat och att fonderna skulle förräntas efter 3 % per år. Alternativen skilde sig endast i fråga om avgifternas storlek. Dessa — angivna i procent av de pensionsgrundande inkomsterna — samt fondernas av beredningen under angivna förutsättningar beräknade storlek framgår av följande sammanställning.

År	Alternativ I				Alternativ II			
	Konstant reallön		Reallöneökning med 1,5 %		Konstant reallön		Reallöneökning med 1,5 %	
	Uttagsprocent	Fond vid årets slut miljarder kr	Uttagsprocent	Fond vid årets slut miljarder kr	Uttagsprocent	Fond vid årets slut miljarder kr	Uttagsprocent	Fond vid årets slut miljarder kr
1960	3	1,5	3	1,5	4	1,6	4	1,7
1961	4	2,1	4	2,2	6	2,6	6	2,7
1962	5	2,9	5	3,2	8	3,9	8	4,2
1963	6	3,8	6	4,3	9	5,3	9	5,8
1964	7	4,9	7	5,5	9	6,7	9	7,5
1965	8	6,1	8	7,0	10	8,2	10	9,3
1970	10	11,9	10	14,5	12	15,9	12	19,4
1975	12	18,0	12	24,0	14	24,2	12	31,2
1980	14	23,5	12	34,1	15	32,2	12	42,4
1985	15	28,1	12	42,6	15	38,8	12	52,3
1990	15	30,9	12	49,3	15	43,3	12	60,6

I den år 1958 framlagda — men av riksdagen inte antagna — propositionen nr 55, som innehöll huvudprinciperna för den sedermera genomförda allmänna pensionsreformen, drog departementschefen upp vissa riktlinjer i fråga om avgifter och fondering för tilläggs pensioneringen.

Vid 1959 års riksdag antogs på grundval av proposition nr 100 lagen om allmän tilläggs pension. I denna proposition anknöt departementschefen i fråga om avgiftsuttaget till vad som uttalats i den nyssnämnda princippropositionen. Riksdagen antog i överensstämmelse härmed lag angående procentsatsen för avgiftsuttaget under åren 1960—1964, vilken stadgade att procentsatsen för det årliga avgiftsuttaget under nämnda period skulle utgöra 3, 4, 5, 6 resp. 7 %.

Sedermera har riksförsäkringsverket i skrivelser till Kungl. Maj:t den 18 januari 1963 och 12 december 1967 avgett förslag till procentsatser för åren 1965—1969 och 1970—1974.

På grundval av propositionen 1963: 123 beslöt riksdagen att avgiftsuttaget under åren 1965—1969 skulle utgöra 7,5, 8, 8,5, 9 och 9,5 % och på grundval av propositionen 1968: 93 att avgiftsuttaget under

åren 1970—1974 skulle utgöra 10, 10,25, 10,5, 10,75 och 11 % för resp. år. I propositionen 1972: 125 föreslås dock att uttaget för år 1973 skall vara detsamma som för innevarande år, dvs. 10,5 %.

Vid remissbehandlingen av riks försäkringsverkets förslag till avgiftsuttag för åren 1970—1974 var meningarna delade om vilken avgift som borde tas ut. Föredragande departementschefen konstaterade (prop. 1968: 93 s. 10) att meningskiljaktigheterna grundades på olikheter i uppfattningen om pensionsfondens syfte och fortsatte: "För min del anser jag att det inte finns någon anledning att frångå den grundinställning till fondbildningen som kom till uttryck vid införandet av tilläggs-pensioneringen och som även låg till grund för 1963 års riksdagsbeslut om avgiftsuttaget för åren 1965—1969 (prop. 1963: 123, 2LU 57, rskr 289). Det innebär att en betydande fondbildning är motiverad både av pensioneringens eget intresse och av samhällsekonomiska skäl. Fondmedlen medverkar till en snabbare utbyggnad av produktionsapparaten och därmed till en produktionsökning. Vidare skall pensionsfonden medverka till en utjämning av kostnaderna för tilläggs-pensioneringen så att avgifterna för utgående pensioner inte behöver bli så stora i framtiden som de måste bli om man inte hade en fondering".

Som en fördel med det avgiftsuttag som regeringen stannade för framhöll departementschefen, att den därigenom påräknade fondbildningen — dvs. fondökningens årliga andel av de totala bruttoinvesteringarna — fick "anses stå i god samklang med de mera långsiktiga kapitalmarknadssynpunkter som bör beaktas i detta sammanhang".

Beträffande det avgiftsuttag som förordades i propositionen framhölls dessutom att den årliga avgiftshöjningen skulle bli "relativt måttlig och jämnt fördelad under perioden".

Andra lagutskottet som biträdde propositionen (utl. 1968: 45) anslöt sig till den av departementschefen redovisade uppfattningen och anförde för egen del följande: "Utskottet vill dessutom framhålla att det är angeläget att avgiftsuttaget inte sker efter alltför snäva normer, eftersom ett visst utrymme bör skapas för framtida reformer inom ATP-systemet".

Riksdagen följde utskottet.

Hittillsvarande utveckling

Procentsatserna för avgiftsuttagen till ATP enligt hittills fattade beslut framgår av följande sammanställning.

År	Procentsats	Ökning från föregående år
1960	3	.
61	4	+1
62	5	+1
63	6	+1
64	7	+1
1965	7,5	+0,5
66	8	+0,5
67	8,5	+0,5
68	9	+0,5
69	9,5	+0,5
1970	10	+0,5
71	10,25	+0,25
72	10,5	+0,25
73	10,75 ¹	+0,25 ¹
74	11,0	+0,25

¹ I prop 1972: 125 föreslås 10,5 = 1972.

Den hittillsvarande utvecklingen av ATP-systemets ekonomi kan sammanfattas på följande sätt.

	1960	1961	1962	1963	1964	1965
Avgifter	468,4	698,7	1 346,2	1 809,9	2 441,7	2 905,4
Räntor	11,9	44,9	106,2	194,0	315,9	489,4
S:a inkomster	480,3	743,6	1 452,4	2 084,9	2 757,6	3 394,8
ATP-pensioner	--	--	--	35,5	101,8	152,8
Förvaltning	2,0	12,7	18,3	24,3	27,6	37,4
S:a utgifter	2,0	12,7	18,3	59,8	129,4	190,2
Fondökning (= inkomster — utgifter)	478,3	730,9	1 434,1	2 025,1	2 628,2	3 204,6
Fond 31.12	478,3	1 209,2	2 643,3	4 668,4	7 296,6	10 501,2
	1966	1967	1968	1969	1970	1971
Avgifter	3 484,0	4 160,6	5 195,1	5 643,1	6 099,8	7 263,6
Räntor	711,8	996,4	1 317,5	1 719,4	2 214,6	2 765,1
S:a inkomster	4 195,8	5 157,0	6 512,6	7 362,5	8 314,4	10 028,7
ATP-pensioner	285,7	433,2	606,1	833,0	1 165,6	1 659,6
Förvaltning	49,0	58,3	58,5	62,1	74,2	61,7
S:a utgifter	334,7	491,5	664,6	895,1	1 239,8	1 721,3
Fondökning (= inkomster — utgifter)	3 861,1	4 665,5	5 848,0	6 467,4	7 074,6	8 307,4
Fond 31.12	14 362,3	19 027,8	24 875,8	31 343,2	38 417,8	46 725,2

Beräkningsförutsättningar

I sina prognoser för ATP-systemets ekonomi har riksförsäkringsverket i första hand utgått från ett oförändrat avgiftsuttag av 11 % fr. o. m. år 1974 fram till år 2000 för att visa verkningarna därav. Beräkningarna har utförts under en rad olika antaganden om nominell inkomstökning, ökning av konsumentprisindex och nyplaceringsränta. Verket vill här först orientera om de antaganden som legat till grund för beräkningarna.

1. Befolkningsutveckling

Den demografiska prognosen grundar sig på det antal personer som vid utgången av 1970 fanns i den allmänna försäkringens register (huvudkortsregistret beträffande pensionstagare och poängregistret beträffande aktiva). Detta antal har skrivits fram med användning av en differentierad dödlighet för aktiva respektive förtidspensionärer. Den totala dödligheten motsvarar de av statistiska centralbyrån i Stat. Med. Be 1971: 6 publicerade ettåriga dödsriskerna utan framtida reduktion av dödligheten. Antalet varje år nytillkommande 16-åringar har hämtats ur centralbyråns i samma publikation redovisade befolkningsprognos, varvid alternativet med nettovandring 20 000 personer använts. Migrationen har beräknats med utnyttjande av migrationstal skattade på riksförsäkringsverkets material och under antagande om en årlig förtidspensionärsinvandring på ca 20 000 personer. Den framräknade demografiska prognosen visar god överensstämmelse med den prognos som användes vid 1967 års beräkningar.

2. Inkomstutveckling

Riksförsäkringsverket har vid sina överväganden rörande den framtida inkomstutvecklingen räknat med alternativa antaganden såväl i

fråga om nominell inkomstökning som beträffande förändring av konsumentprisindex. Utgångspunkten för beräkningarna har varit det beräknade läget för år 1972. För de efterföljande åren har antagits följande med x markerade kombinationer av ökning i nominell inkomst och konsumentprisindex (kpi).

Nominell inkomst- ökning	0	5	6	7	8	9
Ökning av kpi						
0	x					
2		x	x	x		
3		x	x	x	x	
4			x	x	x	x
5				x	x	x

De pensionsgrundande inkomsterna för åren 1972—2000 har, med hänsyn till de observerade pensionsgrundande inkomsterna för åren 1960—1970, beräknats med hjälp av en matematisk inkomstmodell. Denna redovisas i en särskild teknisk bilaga.¹

3. Räntefot

Vid beräkningarna har tillämpats alternativt 4, 5, 6, 7, 7,5 och 8 % nyplaceringsränta. Fondens omplaceringstid har efter samråd med direktören för allmänna pensionsfonden antagits vara genomsnittligt 20 år. Nuvarande fond antas före omplacering förräntas efter gällande medelränta av 6,71 %.

4. Förvaltningskostnader

Verket har räknat med att förvaltningskostnaderna kommer att uppgå till 90 milj. kr. år 1972 och att de därefter följer den nominella inkomstförändringen.

Verkets överväganden och förslag

När tilläggspensioneringen infördes förutsatte statsmakterna att finansieringen skulle ske enligt ett modifierat fördelningssystem. Det innebär att avgifterna skall beräknas förslå inte endast till att täcka de löpande utgifterna utan dessutom till en viss fondbildning. Fondens storlek regleras inte i lagen. Däremot har statsmakterna gjort uttalanden härom såväl vid lagstiftningens införande som i samband med avgiftsuttagets bestämmande. I det föregående har vissa motivuttalanden återgetts. Till dessa vill verket hänvisa.

Gällande bestämmelser om avgiftsuttaget finns i lagen 1968: 243 om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkring för tilläggspension. Enligt denna lag har uttaget fastställts till 10 % 1970 för att därefter stiga med 0,25 % årligen till 11,0 % år 1974.

I propositionen 1972: 125 som nu ligger på riksdagens bord föreslås att ATP-avgiften för år 1973 skall bibehållas på nuvarande nivå, dvs. 10,5 %. Härom anförs (s. 9): "I avvaktan på ställningstagande till dels den långsiktiga utvecklingen av ATP-avgiften och dels föreliggande förslag om arbetsgivarfinansiering av vissa sociala reformer, föreslås avgiftsuttaget till ATP under år 1973 bibehållas på nuvarande nivå, dvs.

¹ Ej intagen här.

10,5 %. Regeringens förslag i förstnämnda frågor kommer att redovisas till 1973 års riksdag.”

Vid tidpunkten för denna skrivelse har riksdagen ännu inte fattat beslut med anledning av förslaget i nämnda proposition 1972: 125.

Det av sjukpenningutredningen i SOU 1972: 60 framlagda förslaget till beskattade förmåner vid sjukdom och arbetslöshet m. m. innebär bl. a. att sjukpenning m. m. blir pensionsgrundande för ATP. Ändras lagstiftningen i enlighet härmed, uppstår ökade anspråk på tilläggspensioneringen. Härom anförde verket följande i sitt remissvar över utredningens betänkande: ”Enligt riks försäkringsverkets uppfattning kan den ökning av ATP-kostnaderna, som följer av reformen, beräknas bli relativt obetydlig i inledningsskedet. Först in på 1980-talet torde merkostnaderna föranleda ett ökat avgiftsuttag uppgående till 0,1 procentenhet av avgiftsunderlaget. På lång sikt erfordras för full kostnadstäckning avgiftsuttag uppskattningsvis av storleksordningen 0,4 à 0,5 procentenheter. Riks försäkringsverket har därför ingen erinran mot utredningens förslag att först i ett senare skede genom erforderlig förhöjning av ATP-avgiften täcka kostnaderna för reformen.”

En annan viktig fråga avseende försäkringens omfattning gäller den övre gräns vid 7,5 basbelopp ovanför vilken inkomsterna inte medför vare sig pensionsrätt eller avgiftsskyldighet. Vid det basbelopp som gällde vid 1972 års ingång (7 100 kr.) låg gränsen vid 53 250 kr. Vid oförändrad lagstiftning och stigande inkomster kommer allt fler att beröras av denna gräns. Nedanstående tabell anger för några olika år och antaganden om reallöneökning den beräknade procenten av män i aktiv ålder med förvärvsinkomster ovanför gränsen.

År	Reallönecalternativ			
	2 %	3 %	4 %	5 %
1972	9,0	9,0	9,0	9,0
1975	10,5	12,0	14,0	16,0
1980	16,0	22,0	30,0	37,5
1985	23,5	36,5	49,0	60,5
1990	33,0	51,0	63,5	71,0
1995	42,5	62,0	71,5	76,5
2000	51,5	68,5	76,0	80,5

Denna förskjutning av inkomsterna över ”taket” måste hållas i minnet vid analys av verkets beräkningar eftersom den först slår igenom som en begränsning på försäkringens inkomstsida och därefter på längre sikt beträffande pensionerna. Vid en fortsatt reallöneökning torde det vara realistiskt att förutsätta en förskjutning uppåt av gränsen 7,5 basbelopp. Den av Kungl. Maj:t år 1970 tillsatta pensionsålderskommittén skall enligt direktiven utreda bl. a. frågan om övre gränsen för beräkning av pensionsgrundande inkomst. Verket har dock ej tagit hänsyn till de konsekvenser en sådan förskjutning kommer att ha för försäkringens eftersom dessa bl. a. måste bli beroende av hur pensionsrättsreglerna för de tillkommande förmånerna utformas.

Härefter går verket över till beräkningsunderlaget för det framtida avgiftsuttaget. Först visas den beräknade utvecklingen av å ena sidan befolkningen i aktiv ålder (utom förtidspensionärer) och å andra sidan antalet ATP-pensionärer. Antalen anges i 1 000-tal.

1 januari år	Aktiva (16–65 år utom för- tidspen- sionärer)	ATP-pensionärer med			Summa ATP- pensionärer
		ålderspen- sion	förtidspen- sion	familjepen- sion	
1975	5 105	394	143	174	711
1976	5 105	433	147	188	768
1977	5 105	474	149	204	827
1978	5 106	511	153	224	888
1979	5 113	548	157	242	947
1980	5 126	585	158	259	1 002
1985	5 249	739	175	344	1 258
1990	5 327	882	184	411	1 477
1995	5 475	963	192	456	1 611
2000	5 636	996	208	482	1 686

Som framgår av sammanställningen beräknas den aktiva befolkningen vara praktiskt taget oförändrad under perioden 1975–1979 (dvs. intill den 1 januari 1980), medan antalet ATP-pensionärer ökar med närmare 300 000 från drygt 700 000 till ca en miljon. Under den därpå följande 10-årsperioden ökar antalet aktiva med ca 200 000 men ATP-pensionärerna med ytterligare ca 500 000 till nästan 1,5 miljoner.

I de båda följande sammanställningarna redovisas beräkningar av dels avgiftsunderlaget inom ATP — som i princip motsvarar de aktivas pensionsgrundande inkomster — och dels pensionsutgifterna inom ATP (miljoner kr.).

a) Oförändrade inkomster och priser

År	Avgiftsunderlag	ATP-pensioner
1975	85 267	3 628
1976	86 079	4 202
1977	86 836	4 818
1978	87 667	5 471
1979	88 556	6 282
1980	89 343	7 018
1985	93 155	10 724
1990	96 556	14 606
1995	100 123	17 534
2000	103 298	20 395

b) Nominell inkomstökning 7 % per år

Prisstegring 4 % ”
Realinkomstökning 3 % ”

År	Avgiftsunderlag	ATP-pensioner
1975	101 910	4 028
1976	109 774	4 871
1977	119 604	5 824
1978	128 522	6 897
1979	139 482	8 147
1980	150 739	9 528
1985	214 983	18 430
1990	297 625	31 662
1995	403 555	48 294
2000	533 392	69 703

De nyss påpekade utvecklingstendenserna för aktiva resp. ATP-pensionärer blir ännu mer accentuerade om man i stället jämför inkomster och pensionsbelopp.

Som en allmän bakgrund för verkets bedömning av behovet av avgiftsuttag för åren 1975—1979 har beräknats det avgiftsuttag som skulle erfordras för att — i nyss angivna fall — täcka pensionsutbetalningarna under antagandet att ingen fondering skett.

Erforderligt avgiftsuttag (om man bortser från förefintlig fond)

År	Realinkomstökning	
	0	3 %
1975	4,3	4,0
1980	7,9	6,4
1985	11,5	8,6
1990	15,1	10,7
1995	17,5	12,0
2000	19,7	13,1

Som framgår av tabellen skulle det behövliga avgiftsuttaget i en försäkring utan fondbildning successivt stiga för att år 2000 uppgå till 19,7 % i ett oförändrat realinkomstläge och till 13,1 % vid 3 % årlig reallöneökning.

Motsvarande tal enligt 1967 års beräkningar låg vid 16,8 resp. 12,1 %.

Att märka är att försäkringssystemet år 2000 inte kan förutsättas vara i sådan jämnvikt att det då erforderliga avgiftsuttaget ej skulle behöva stiga ytterligare även under tiden därefter.

Vid en realinkomstökning påverkas de pensionsgrundande inkomsterna och därmed de inflytande avgifterna omedelbart, under det att effekten på pensionskostnaderna blir mer eller mindre fördröjd. Detta har till följd att det behövliga avgiftsuttaget kan hållas lägre än som är fallet i ett oförändrat realinkomstläge. Den reducerande inverkan av realinkomsthöjningen på det erforderliga avgiftsuttaget gör sig dock allt mindre gällande i den mån inkomsterna av förvärvsarbete för flera inkomstagare överskrider den gällande inkomstgränsen ("ATP-taket").

I det nyss förda resonemanget har ATP i finansieringshänseende betraktats som ett renodlat fördelningssystem. Självfallet kan man inte bortse från vare sig den fond som redan byggts upp eller den ytterligare fondbildning som bör komma till stånd. Verket har framställt ett omfattande tabellmaterial som bl. a. visar allmänna pensionsfondens storlek under olika antaganden rörande inkomst- och prisutveckling samt fondavkastning. Beräkningarna har utförts under förutsättning att avgiftsuttaget blir det som tidigare fastställts för tiden t. o. m. år 1974 och sedan oförändrat — 11 % — t. o. m. år 2000. Dessutom har emellertid i varje tabell angetts vilken effekt det skulle få på fonden om avgiftsuttaget ändrades med 0,1 %. Med hjälp härav kan var och en avläsa hur olika avgiftsuttag verkar.

På motsvarande sätt finns beräkningar av fondstyrkan (uttryckt i fondstorleken ett visst år dividerad med årets pensionsutgifter).

Dessa beräkningar jämte sammanfattningstabeller (A och B) finns i en särskild tabellbilaga.¹ Med hänsyn till innehållet i prop. 1972: 125 har dessutom vissa kompletteringstabeller utarbetats vilka också intagits i tabellbilagan. De avser bl. a. fondminskningen vid ett avgiftsuttag på 10,5 % för år 1973 och 11 % fr. o. m. år 1974 (C: 1) och fondänd-

¹ Ej intagen här, med undantag för sammanfattningstabellerna (A och B), som intagits som bilaga till denna bilaga.

ringen vid förändring av avgiftsuttaget med 0,1 % redan fr. o. m. år 1974 (D: 1).

Vid bedömningen av behovet av avgiftsuttag för åren 1975—1979 har riksförsäkringsverket för sin del ansett en ekonomisk utveckling med en årlig nominell inkomstökning på 7 %, en årlig ökning av konsumentprisindex på 4 % och en nyplaceringsränta på 7 % som sannolik.

I detta alternativ kan försäkringens inkomster och utgifter samt fondens storlek m. m. beräknas bli följande (i miljoner kr.) under antagande av tidigare fastställda avgifter och oförändrat avgiftsuttag med 11 % fr. o. m 1974:

	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Avgifter	8 178	9 080	10 124	10 961	11 847	12 894	13 859	15 048
Räntor	3 335	3 978	4 710	5 514	6 378	7 308	8 301	9 357
S:a inkomster	11 513	13 058	14 834	16 475	18 225	20 202	22 160	24 405
ATP-pensioner	2 146	2 703	3 320	4 028	4 871	5 824	6 897	8 147
Förvaltning	90	96	103	110	118	126	135	145
S:a utgifter	2 236	2 799	3 423	4 138	4 989	5 950	7 032	8 292
Fondökning (= inkomster — utgifter)	9 277	10 259	11 411	12 337	13 236	14 252	15 128	16 113
Fond 31.12	56 002	66 261	77 672	90 009	103 245	117 497	132 625	148 738
Fondstyrka ¹	25,0	23,7	22,7	21,8	20,7	19,7	18,9	17,9
	1980	1985	1990	1995	2000			
Avgifter	16 251	23 236	32 209	43 708	57 858			
Räntor	10 481	17 069	25 092	34 399	44 934			
S:a inkomster	26 732	40 305	57 301	78 107	102 792			
ATP-pensioner	9 528	18 430	31 662	48 294	69 703			
Förvaltning	155	217	304	427	598			
S:a utgifter	9 683	18 647	31 966	48 721	70 301			
Fondökning (= inkomster — utgifter)	17 049	21 658	25 335	29 386	32 491			
Fond 31.12	165 787	265 087	384 401	523 310	680 620			
Fondstyrka ¹	17,1	14,2	12,0	10,7	9,7			

¹ Årets fond dividerad med årets pensionsutgifter.

I nedanstående tablå anges fondens styrka år 2000 under samma antagande om avgiftsuttag men med ett räntcantagande på 4 %.

Ökn. i kpi %	Nominell inkomstökning %				
	5	6	7	8	9
2	9,2	9,8	10,8		
3	6,2	6,9	7,6	8,3	
4		4,6	5,2	5,8	6,4
5			3,2	3,8	4,4

Vid 7 % inkomstökning och 4 % prisstegring blir här fondstyrkan 5,2 (dvs. fonden är år 2000 5,2 gånger större än pensionsutgifterna), vilket skall jämföras med talet 9,7 vid en förräntning av 7 % i stället för 4 %.

Vidare har en kalkyl gjorts rörande det avgiftsuttag som skulle be-

hövas år 2000 för att avgifterna tillsammans med inflytande räntor skall täcka försäkringens utgifter vid ränteantagandet 4 %. Denna kalkyl visar att ett avgiftsuttag av ca 12 % kommer att vara tillräckligt även vid den svagaste fondstyrkan enligt den nyss redovisade tablån (3,2).

Mot den här angivna bakgrunden finner riksförsäkringsverket ett avgiftsuttag för perioden 1975—1979 av 11 % vara godtagbart från försäkringens synpunkt. Räknat på den totala lönesumman torde detta i genomsnitt motsvara ca 7,7 %.

Vid bifall till det i propositionen 1972: 125 föreslagna avgiftsuttaget på 10,5 % för år 1973 får den i det föregående redovisade prognosen modifieras på följande sätt beträffande fonden.

	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Fond 31.12 milj kr	56 002	66 065	77 462	89 754	102 972	117 205	132 313	148 404
Fondstyrka	25,0	23,6	22,6	21,7	20,6	19,7	18,8	17,9
	1980	1985	1990	1995	2000			
Fond 31.12 milj kr	165 430	264 585	383 697	522 323	679 235			
Fondstyrka	17,1	14,2	12,0	10,7	9,7			

Den relativt måttliga reduktion av fonden som nämnda ändring av avgiftsuttaget skulle medföra ger inte verket anledning att ompröva sin nyss redovisade uppfattning. Verket föreslår således att uttaget av avgifter till den allmänna tilläggs pensioneringen för åren 1975—1979 fastställs till 11 %.

I handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknad Åström, deltagit överdirektören Järnbrink samt ledamöterna Albåge, Dockered, Fjällström, Mehr och Östlund.

Därjämte har närvarit suppleanten Bartley, avdelningscheferna Örtengren och Ahlström, tf. avdelningscheferna Skogsberg och Ljungholm samt byråchefen Eriksen.

Underdånigst

L.-Å. Åström

Tor Eriksen
föredragande

Bihang

Tabell A
Fondernas storlek i miljoner kronor 31.12 angivna år under olika antaganden om nominell inkomstökning, ökning i konsumentprisindex (kpi) och nyplaceringränta

Nom. in- ökn %	Ökn i kpi %	Ny- plac- ränta %	År													
			1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000	
0	0	6	56 002	65 942	76 417	87 175	98 110	109 154	120 281	131 340	142 390	197 654	250 155	302 173	358 438	
		7	56 002	65 972	76 578	87 580	98 880	110 422	122 190	134 042	146 054	209 261	277 068	355 128	451 050	
		7,5	56 002	65 987	76 659	87 784	99 270	111 067	123 166	135 430	147 945	215 420	291 758	384 932	505 023	
		8	56 002	66 002	76 739	87 988	99 663	111 719	124 155	136 843	149 877	221 828	307 336	417 193	564 833	
5	2	4	56 002	66 207	77 084	88 460	100 300	112 442	124 984	137 730	150 725	217 465	279 809	332 974	377 467	
		5	56 002	66 239	77 252	88 881	101 100	113 758	126 963	140 529	154 516	229 348	306 681	383 731	461 492	
		6	56 002	66 271	77 422	89 307	101 914	115 104	128 998	143 427	158 466	242 165	336 710	442 680	563 523	
		7	56 002	66 302	77 590	89 735	102 737	116 476	131 089	146 424	162 582	255 989	370 273	511 168	687 418	
		7,5	56 002	66 318	77 676	89 952	103 156	117 176	132 161	147 967	164 710	263 314	388 526	549 497	759 028	
		8	56 002	66 334	77 760	90 168	103 576	117 882	133 245	149 534	166 879	270 916	407 821	590 809	837 918	
5	3	6	56 002	66 157	77 151	88 842	101 082	113 821	127 094	140 895	155 056	231 173	310 379	390 357	470 386	
		7	56 002	66 188	77 317	89 264	101 893	115 171	129 147	143 830	159 077	244 499	342 268	454 399	584 128	
		7,5	56 002	66 204	77 402	89 478	102 305	115 858	130 196	145 337	161 151	251 556	359 619	490 298	650 089	
		8	56 002	66 219	77 484	89 690	102 718	116 550	131 257	146 868	163 266	258 885	377 979	529 055	722 946	
6	2	4	56 002	66 298	77 373	89 071	101 370	114 118	127 428	141 092	155 168	229 592	302 365	367 171	420 704	
		5	56 002	66 331	77 544	89 498	102 185	115 463	129 457	143 971	159 081	242 054	330 899	421 570	514 540	
		6	56 002	66 362	77 715	89 930	103 013	116 837	131 544	146 953	163 159	255 490	362 744	484 630	624 545	
		7	56 002	66 395	77 887	90 366	103 854	118 242	133 691	150 040	167 411	269 974	398 297	557 771	757 794	
		7,5	56 002	66 411	77 973	90 585	104 279	118 956	134 787	151 624	169 604	277 636	417 602	598 628	834 642	
		8	56 002	66 427	78 059	90 805	104 707	119 678	135 899	153 236	171 842	285 590	438 003	642 644	919 228	

Nom. ink- ökn %	Ökn i kpi %	Nj- plac- ränta %	År																
			1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000				
6	3	4	56 002	66 187	77 115	88 633	100 599	112 948	125 709	138 880	152 256	221 426	285 197	336 445	372 025				
		5	56 002	66 219	77 283	89 055	101 403	114 272	127 701	141 701	156 083	233 499	312 576	388 113	457 209				
		6	56 002	66 250	77 451	89 480	102 218	115 623	129 748	144 622	160 070	246 516	343 157	448 109	560 699				
		7	56 002	66 282	77 621	89 911	103 047	117 006	131 857	147 648	164 232	260 561	377 338	517 821	686 444				
		7,5	56 002	66 297	77 705	90 126	103 465	117 706	132 932	149 199	166 374	267 988	395 904	556 802	759 097				
		8	56 002	66 313	77 789	90 343	103 887	118 416	134 023	150 778	168 563	275 704	415 538	598 832	839 177				
6	4	6	56 002	66 138	77 202	88 935	101 260	114 262	127 770	141 831	156 360	234 359	313 459	387 283	449 671				
		7	56 002	66 169	77 368	89 358	102 073	115 617	129 833	144 784	160 412	247 854	345 775	451 967	563 747				
		7,5	56 002	66 184	77 452	89 571	102 485	116 305	130 887	146 301	162 502	254 999	363 357	488 236	629 972				
		8	56 002	66 200	77 535	89 785	102 901	117 003	131 956	147 845	164 637	262 424	381 966	527 406	703 176				
7	2	6	56 002	66 453	78 002	90 545	104 106	118 552	134 037	150 381	167 678	267 630	385 055	518 658	671 546				
		7	56 002	66 485	78 175	90 987	104 961	119 986	136 236	153 551	172 058	282 732	422 411	595 875	812 753				
		7,5	56 002	66 502	78 264	91 212	105 397	120 718	137 363	155 183	174 321	290 724	442 690	638 988	894 125				
		8	56 002	66 518	78 350	91 435	105 833	121 455	138 501	156 839	176 627	299 016	464 109	685 402	983 621				
7	3	4	56 002	66 278	77 405	89 253	101 692	114 666	128 228	142 375	156 900	234 481	310 054	374 819	424 515				
		5	56 002	66 310	77 575	89 681	102 510	116 018	130 271	145 279	160 854	247 167	339 218	430 460	517 214				
		6	56 002	66 342	77 747	90 114	103 342	117 401	132 374	148 287	164 976	260 838	371 752	494 936	629 482				
		7	56 002	66 374	77 918	90 550	104 186	118 814	134 537	151 402	169 272	275 571	408 056	569 686	765 468				
		7,5	56 002	66 390	78 004	90 770	104 613	119 532	135 640	152 999	171 486	283 361	427 760	611 430	843 888				
		8	56 002	66 405	78 090	90 991	105 043	120 258	136 760	154 626	173 748	291 449	448 581	656 392	930 201				

Nom. ink- ökn %	Ökn i kpi %	Ny- plac- ränta %	År 1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000
7	4	4	56 002	66 167	77 166	88 729	100 791	113 423	126 441	139 907	153 707	225 362	290 614	338 869	362 288
		5	56 002	66 198	77 333	89 151	101 596	114 752	128 445	142 749	157 569	237 621	318 494	391 418	448 468
		6	56 002	66 229	77 502	89 577	102 413	116 108	130 503	145 690	161 590	250 834	349 620	452 425	553 238
		7	56 002	66 261	77 672	90 009	103 245	117 497	132 625	148 738	165 787	265 087	384 401	523 310	680 620
		7,5	56 002	66 277	77 757	90 226	103 665	118 202	133 708	150 303	167 951	272 625	403 289	562 944	754 250
		8	56 002	66 292	77 841	90 443	104 089	118 915	134 805	151 893	170 159	280 454	423 264	605 679	835 427
7	5	6	56 002	66 116	77 226	89 068	101 609	114 771	128 632	142 990	157 827	237 740	316 352	382 372	421 388
		7	56 002	66 147	77 392	89 492	102 426	116 134	130 710	145 969	161 919	251 421	349 124	447 697	535 564
		7,5	56 002	66 162	77 476	89 706	102 840	116 827	131 772	147 499	164 029	258 666	366 958	484 343	601 941
		8	56 002	66 178	77 559	89 920	103 257	117 528	132 849	149 057	166 186	266 191	385 827	523 920	675 365
8	3	6	56 002	66 431	78 034	90 739	104 455	119 158	134 942	151 849	169 694	273 863	396 138	532 570	681 627
		7	56 002	66 464	78 208	91 183	105 315	120 602	137 159	155 050	174 124	289 247	434 371	611 731	826 282
		7,5	56 002	66 480	78 295	91 406	105 749	121 334	138 290	156 692	176 407	297 379	455 109	635 899	909 603
		8	56 002	66 496	78 381	91 629	106 187	122 075	139 436	158 362	178 736	305 818	477 009	703 438	1001 233
8	4	4	56 002	66 258	77 459	89 355	101 900	115 184	129 037	143 531	158 560	239 400	318 014	381 985	422 006
		5	56 002	66 290	77 629	89 784	102 720	116 542	131 093	146 459	162 552	252 306	347 814	438 872	516 487
		6	56 002	66 321	77 800	90 218	103 554	117 931	133 208	149 490	166 713	266 209	381 037	504 761	630 930
		7	56 002	66 353	77 972	90 655	104 401	119 351	135 385	152 629	171 049	281 186	418 093	581 122	769 561
		7,5	56 002	66 369	78 058	90 876	104 830	120 072	136 496	154 239	173 285	289 103	438 198	623 750	849 506
		8	56 002	66 385	78 144	91 097	105 261	120 801	137 622	155 877	175 566	297 321	459 436	669 655	937 494

Nom. ink- ökn %	Ökn i kpi %	Ny- plac- ränta %	År													
			1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000	
8	5	4	56 002	66 146	77 194	88 873	101 162	113 967	127 366	141 161	155 316	229 554	296 139	340 389	347 357	
		5	56 002	66 178	77 363	89 297	101 971	115 304	129 385	144 030	159 219	242 015	324 551	393 846	434 424	
		6	56 002	66 209	77 531	89 723	102 792	116 669	131 460	147 000	163 285	255 448	356 269	455 918	540 399	
		7	56 002	66 240	77 700	90 155	103 626	118 065	133 597	150 076	167 527	269 927	391 688	528 020	669 333	
		7,5	56 002	66 256	77 785	90 372	104 048	118 774	134 688	151 654	169 713	277 585	410 922	568 336	743 904	
		8	56 002	66 271	77 869	90 590	104 473	119 491	135 794	153 260	171 945	285 538	431 255	611 804	826 145	
9	4	6	56 002	66 411	78 092	90 849	104 684	119 729	135 852	153 176	171 634	280 158	407 697	546 421	688 832	
		7	56 002	66 443	78 265	91 294	105 546	121 180	138 084	156 404	176 109	295 823	446 819	627 557	836 917	
		7,5	56 002	66 459	78 352	91 517	105 982	121 916	139 223	158 060	178 415	304 099	468 026	672 801	922 192	
		8	56 002	66 475	78 439	91 742	106 422	122 661	140 377	159 744	180 768	312 685	490 415	721 486	1015 955	
9	5	4	56 002	66 237	77 490	89 510	102 297	115 775	130 052	144 924	160 377	244 636	326 344	388 857	415 881	
		5	56 002	66 268	77 660	89 940	103 122	117 143	132 126	147 882	164 417	257 782	356 820	447 050	512 136	
		6	56 002	66 300	77 831	90 374	103 959	118 540	134 258	150 943	168 625	271 937	390 781	514 431	628 772	
		7	56 002	66 332	78 003	90 813	104 810	119 969	136 452	154 113	173 010	287 181	428 642	592 491	770 096	
		7,5	56 002	66 348	78 089	91 033	105 240	120 694	137 572	155 739	175 271	295 237	449 175	636 056	851 601	
		8	56 002	66 364	78 175	91 255	105 673	121 427	138 707	157 393	177 579	303 597	470 861	682 963	941 314	

Tabell B
Fondens styrka 31.12 angivna år under olika antaganden om nominell inkomstökning, ökning i konsumentprisindex (kpi) och nyplaceringsränta

		Fond 31/12 år t													
		Utgifter under år t													
Nom. in- ökn %	Ökn i kpi %	Ny- plac- ränta %	År 1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000
0	0	6	25,0	24,2	23,9	23,4	22,9	22,2	21,6	20,6	20,0	18,3	17,0	17,1	17,5
		7	25,0	24,2	24,0	23,6	23,0	22,5	22,0	21,0	20,5	19,4	18,9	20,2	22,0
		7,5	25,0	24,2	24,0	23,6	23,1	22,6	22,1	21,3	20,8	19,9	19,9	21,8	24,7
		8	25,0	24,2	24,0	23,7	23,2	22,8	22,3	21,5	21,1	20,5	20,9	23,7	27,6
5	2	4	25,0	24,0	23,3	22,3	21,5	20,6	19,8	19,0	18,1	14,9	12,3	10,6	9,2
		5	25,0	24,0	23,3	22,5	21,7	20,9	20,1	19,4	18,5	15,7	13,5	12,2	11,2
		6	25,0	24,0	23,4	22,6	21,9	21,1	20,5	19,8	19,0	16,6	14,8	14,1	13,7
		7	25,0	24,0	23,4	22,7	22,0	21,4	20,8	20,2	19,5	17,5	16,3	16,3	16,7
		7,5	25,0	24,0	23,4	22,7	22,1	21,5	21,0	20,4	19,8	18,0	17,1	17,5	18,5
		8	25,0	24,0	23,5	22,8	22,2	21,6	21,1	20,6	20,0	18,5	17,9	18,8	20,4
5	3	6	25,0	23,8	22,9	21,9	21,0	20,1	19,1	18,2	17,4	14,2	11,8	10,4	9,2
		7	25,0	23,8	22,9	22,0	21,2	20,3	19,4	18,6	17,9	15,0	13,0	12,1	11,5
		7,5	25,0	23,8	22,9	22,1	21,3	20,4	19,5	18,8	18,1	15,5	13,7	13,1	12,7
		8	25,0	23,8	23,0	22,1	21,4	20,6	19,7	19,0	18,3	15,9	14,4	14,1	14,2
6	2	4	25,0	24,0	23,3	22,5	21,7	20,9	20,1	19,3	18,5	15,5	12,9	11,3	9,8
		5	25,0	24,0	23,4	22,6	21,9	21,1	20,5	19,7	19,0	16,3	14,2	12,9	12,0
		6	25,0	24,1	23,4	22,7	22,1	21,4	20,8	20,1	19,5	17,2	15,5	14,9	14,6

Nom. ink- ökn %	Ökn i kpi %	Ny- plac- ränta %	År																
			1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000				
6	3	7	25,0	24,1	23,5	22,8	22,2	21,7	21,1	20,6	20,0	18,2	17,0	17,1	17,7				
		7,5	25,0	24,1	23,5	22,9	22,3	21,8	21,3	20,8	20,2	18,7	17,9	18,4	19,5				
		8	25,0	24,1	23,5	22,9	22,4	21,9	21,5	21,0	20,5	19,2	18,7	19,7	21,5				
		4	25,0	23,8	22,8	21,8	20,9	19,9	18,8	17,9	17,0	13,4	10,6	8,6	6,9				
	6	4	5	25,0	23,8	22,9	21,9	21,1	20,1	19,1	18,2	17,4	14,1	11,6	9,9	8,5			
			6	25,0	23,8	22,9	22,0	21,2	20,3	19,4	18,6	17,9	14,9	12,7	11,4	10,4			
			7	25,0	23,9	23,0	22,1	21,4	20,6	19,7	19,0	18,3	15,8	13,8	13,2	12,7			
			7,5	25,0	23,9	23,0	22,2	21,5	20,7	19,9	19,2	18,6	16,2	14,6	14,2	14,1			
7	8	8	25,0	23,9	23,0	22,3	21,6	20,8	20,0	19,4	18,8	16,7	15,4	15,3	15,6				
		6	25,0	23,6	22,6	21,5	20,3	19,3	18,2	17,2	16,2	12,8	10,1	8,3	6,8				
		7	25,0	23,7	22,6	21,6	20,5	19,5	18,5	17,5	16,7	13,5	11,1	9,7	8,5				
		7,5	25,0	23,7	22,6	21,7	20,6	19,6	18,7	17,7	16,9	13,9	11,7	10,5	9,5				
7	2	8	25,0	23,7	22,7	21,7	20,7	19,7	18,8	17,9	17,1	14,3	12,3	11,3	10,6				
		6	25,0	24,1	23,5	22,8	22,2	21,7	21,1	20,5	19,9	17,7	16,1	15,4	15,1				
		7	25,0	24,1	23,6	22,9	22,4	21,9	21,4	20,9	20,4	18,7	17,6	17,7	18,3				
		7,5	25,0	24,1	23,6	23,0	22,5	22,0	21,6	21,2	20,6	19,3	18,5	19,0	20,1				
7	3	8	25,0	24,1	23,6	23,0	22,6	22,2	21,8	21,4	20,9	19,8	19,4	20,3	22,1				
		4	25,0	23,8	22,9	22,0	21,1	20,1	19,1	18,2	17,4	14,0	11,2	9,2	7,6				
		5	25,0	23,9	22,9	22,1	21,3	20,4	19,4	18,6	17,8	14,7	12,2	10,6	9,2				
		6	25,0	23,9	23,0	22,2	21,4	20,6	19,7	19,0	18,3	15,5	13,4	12,2	11,2				
		7	25,0	23,9	23,0	22,3	21,6	20,9	20,0	19,4	18,8	14,7	14,0	13,6					

Nom. ink- ökn %	Ökn i kpi %	Ny- plac- ränta %	År															
			1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000			
7	4	7,5	23,9	23,1	22,3	21,7	21,0	20,2	19,6	19,0	16,9	15,4	15,0	15,0				
		8	23,9	23,1	22,4	21,8	21,1	20,4	19,8	19,3	17,4	16,1	16,1	16,6				
		4	23,6	22,5	21,4	20,2	19,1	18,0	16,9	15,9	12,1	9,1	7,0	5,2				
		5	23,7	22,6	21,5	20,4	19,3	18,3	17,2	16,3	12,7	10,0	7,7	6,4				
	7,5	5	6	23,7	22,6	21,6	20,5	19,5	18,6	17,6	16,7	13,5	10,9	9,3	7,9			
			7	23,7	22,7	21,8	20,7	19,7	18,9	17,9	17,1	14,2	12,0	10,7	9,7			
			7,5	23,7	22,7	21,8	20,8	19,9	19,0	18,1	17,3	14,6	12,6	11,6	10,7			
			8	23,7	22,7	21,9	20,9	20,0	19,2	18,3	17,6	15,0	13,2	12,4	11,9			
7	5	6	23,5	22,2	20,9	19,7	18,5	17,4	16,4	15,3	11,5	8,6	6,6	4,9				
		7	23,5	22,2	21,0	19,9	18,7	17,7	16,7	15,7	12,2	9,5	7,7	6,2				
		7,5	23,5	22,2	21,1	19,9	18,8	17,8	16,9	15,9	12,5	10,0	8,4	6,9				
		8	23,5	22,2	21,1	20,0	18,9	18,0	17,1	16,1	12,9	10,5	9,1	7,8				
	8	3	6	23,9	23,1	22,3	21,6	20,9	20,0	19,3	18,7	16,1	13,9	12,7	11,7			
			7	23,9	23,1	22,4	21,8	21,1	20,4	19,8	19,2	17,0	15,2	14,6	14,2			
			7,5	23,9	23,1	22,5	21,9	21,2	20,5	20,0	19,4	17,4	16,0	15,6	15,6			
			8	23,9	23,2	22,5	22,0	21,4	20,7	20,2	19,7	17,9	16,7	16,7	17,2			
8	4	4	23,7	22,6	21,6	20,4	19,3	18,3	17,2	16,3	12,6	9,7	7,5	5,8				
		5	23,7	22,7	21,7	20,6	19,5	18,6	17,6	16,7	13,3	10,6	8,7	7,1				
		6	23,7	22,7	21,8	20,7	19,8	18,9	17,9	17,1	14,0	11,6	10,0	8,6				
		7	23,7	22,8	21,9	20,9	20,0	19,2	18,3	17,6	14,8	12,7	11,5	10,5				
	7,5	8	7,5	23,7	22,8	21,9	21,0	20,1	19,3	18,5	17,8	15,3	13,3	12,3	11,6			
			8	23,7	22,8	22,0	21,1	20,3	19,5	18,7	18,0	15,7	14,0	13,2	12,8			

Nom. ink- ökn %	Ökn i kpi %	Ny- plac- ränta %	År																
			1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1985	1990	1995	2000				
8	5	4	23,5	22,1	20,8	19,6	18,3	17,2	16,1	15,0	10,9	7,8	5,6	3,8					
		5	25,0	22,2	20,9	19,8	18,5	17,5	16,4	15,4	11,5	8,6	6,5	4,7					
		6	23,5	22,2	21,0	19,9	18,8	17,7	16,8	15,8	12,2	9,4	7,9	5,9					
		7	25,0	22,3	21,1	20,1	19,0	18,0	17,1	16,2	12,8	10,4	8,8	7,3					
	8	7,5	23,5	22,3	21,2	20,2	19,1	18,2	17,3	16,4	13,2	10,9	9,4	8,1					
		8	23,5	22,3	21,2	20,2	19,2	18,3	17,5	16,6	13,6	11,4	10,2	9,0					
		6	25,0	22,8	21,9	20,9	20,0	19,2	18,3	17,5	14,6	12,1	10,5	9,1					
		7	25,0	23,7	22,8	22,0	21,1	20,3	19,5	18,7	18,0	15,4	13,3	12,0					
9	5	4	23,7	22,9	22,1	21,3	20,5	19,8	19,1	18,4	16,2	14,5	13,8	13,4					
		5	23,5	22,2	21,0	19,8	18,6	17,5	16,5	15,4	11,5	8,4	6,2	4,4					
		6	23,5	22,2	21,1	19,9	18,8	17,8	16,8	16,2	15,8	12,1	9,2	7,1					
		7	25,0	22,3	21,2	20,1	19,0	18,1	17,1	16,2	12,7	10,1	8,2	6,6					
	7,5	7	23,5	22,3	21,3	20,3	19,2	18,4	17,5	17,5	16,6	13,5	11,0	9,5					
		7,5	23,5	22,4	21,3	20,4	19,4	18,5	17,7	17,7	16,8	13,8	11,6	10,2					
		8	23,5	22,4	21,4	20,4	19,5	18,7	17,9	17,9	17,0	14,2	12,1	10,9					
		8	23,5	22,4	21,4	20,4	19,5	18,7	17,9	17,9	17,0	14,2	12,1	10,9					

Bilaga 2

Till Konungen

Socialdepartementet

Angående avgiftsuttag och förvaltningskostnadsandel för obligatorisk yrkesskadeförsäkring för åren 1975—1979. (1 tabellbilaga)

I 39 § sista stycket lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring stadgas att riksförsäkringsverket vart femte år skall lägga fram förslag om avgift för denna försäkring jämte förvaltningskostnadsandel för nästföljande sju år, i den mån beslut inte redan fattats härom. Enligt ikraftträdandebestämmelserna (5) till lagen (1971: 280) om ändring i lagen om yrkesskadeförsäkring skall sådant förslag avlämnas första gången före 1972 års utgång. Eftersom avgiftsuttaget genom lagen 1971: 281 redan är fastställt för åren 1972—1974, skall således förslaget nu omfatta åren 1975—1979.

Ändrad finansieringsform fr. o. m. år 1972

Utredningen angående yrkesskadeförsäkringens finansiering m. m. föreslog i sitt betänkande (SOU 1970: 49) att de tidigare enligt kapitaltäckningssystem beräknade och riskgraderade försäkringsavgifterna för den obligatoriska försäkringen skulle slopas och att man i princip skulle gå över till ett fördelningssystem som metod för avgifternas fastställande. En enhetlig försäkringsavgift förutsattes tillsammans med andra tillgängliga medel förslå till att täcka även utgående uppräknings- och värdesäkringstillägg samt hos riksförsäkringsverket och försäkringsrådet uppkommande förvaltningskostnader. Enär en strikt tillämpning av fördelningsmetodiken skulle ha inneburit att avgiftsuttaget efter start närmast från nolläge så småningom skulle ha kommit att ligga avsevärt högre än avgiftsnivån enligt det tidigare systemet, föreslog utredningen att övergång i stället skulle ske till ett s. k. modifierat fördelningssystem med sikte på en i stort sett jämn uttagsnivå. Liksom tidigare skulle avgiftsuttaget av administrativa skäl tillämpas på all löneinkomst upp till 7,5 gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet trots att man i flertalet fall vid beräkningen av ersättningsunderlaget för yrkesskadelivräntorna till en del reducerar inkomst som överstiger 2 basbelopp och helt räknar bort inkomst överstigande 5 basbelopp.

Utredningens förslag ligger till grund för det avgiftssystem som tillämpas för den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen fr. o. m. år 1972. De närmare bestämmelserna om avgiftsuttaget framgår av 38 och 39 §§ yrkesskadeförsäkringslagen. För åren 1972—1974 har avgiftsuttaget bestämts till 0,30 %, varav 1/20 skall anses svara mot förvaltningskostnader.

Utgångsläge och beräkningsförutsättningar

Enligt ikraftträdandebestämmelserna till lagen 1967: 916 har socialförsäkringsbolagen att efter avtal med riksförsäkringsverket före ut-

gången av år 1973 överföra sina försäkringsbestånd på verket. I mindre omfattning har sådan överföring redan skett. Hos bolagen kvarstående ersättningsskyldigheter, som kommer att övertas av verket, uppskattas vid ingången av år 1972 ha motsvarat ett kapitalvärde av storleksordningen 500 miljoner kronor.

Vid övergången till fördelningsmetodik fr. o. m. år 1972 uppgick tillgångarna i verkets yrkesskadeförsäkringsfond för obligatorisk försäkring till ca 1 045 miljoner kronor. Härtill kom fordringar på grund av skadestånd, utestående avgifter m. m. på tillhoppa ca 70 miljoner kronor. Om man också räknar in det förut nämnda beloppet av ca 500 miljoner kronor som skall gäldas av socialförsäkringsbolagen, uppgick den vid årsskiftet 1971/72 aktuella fondbildningen för obligatorisk yrkesskadeförsäkring till drygt 1 600 miljoner kronor. Motsvarande årskostnader utgjorde ca 240 miljoner kronor.

De beräkningar rörande utveckling av kostnader och intäkter samt fondtillgångar som verket nu utfört har förts fram ända till år 2000. En sådan långsiktig kalkyl har bl. a. det värdet att den återspeglar de relativa inverkningarna av olika antaganden om den nominella löneutvecklingen, konsumentprisstegringen och nyplaceringsräntan. Som realistiskt underlag för bedömningen av avgiftsbehovet har kalkylen däremot begränsat värde särskilt som verkningarna av lagändringar inom yrkesskadelagstiftningens område kan bli betydande (yrkesskadeförsäkringsutredningens arbete pågår, medan sjukpenningutredningen redan föreslagit att sjukpenningen från yrkesskadeförsäkringen skall höjas i samband med att den underkastas beskattning). Vid beräkningarna har verket förutsatt oförändrad lagstiftning.

Inkomstutveckling

Såväl försäkringens avgiftsinkomster som dess utgifter är i väsentlig mån beroende av löneläge och basbeloppets storlek. Beräkningar har utförts efter följande sex alternativa antaganden om den nominella genomsnittliga inkomstökningen per år och försäkrad samt utvecklingen av konsumentprisindex, vilket bestämmer basbeloppets storlek:

Alternativ	A	B	C	D	E	F
Nominell inkomstökning, %	5	6	6	7	7	8
Konsumentprisstegring, %	3	3	4	4	5	5

Försäkringsbestånd och avgiftsunderlag

Det försäkrade personbeståndet har förutsatts utveckla sig i anslutning till statistiska centralbyråns prognoser i statistisk redogörelse Bc 1971: 6. Avgiftsunderlaget — lönesumman inom 7,5 basbelopp — som för år 1972 räknats fram till ca 80 miljarder kronor, har antagits komma att förändras (utom i anslutning till centralbyråns prognoser) i den omfattning som föranleds av de presumerade inkomståndringarna.

Nyttillkommande skadefall

Beräkningar har verkställt med tillämpning av skadefrekvenser och svårhetstal för nyttillkommande skadefall som överensstämmer med motsvarande genomsnittliga värden för skadeåren 1965—1970. Under nämnda period har variationerna i dessa värden varit relativt små. I vad avser livräntorna har kostnadsspridningen mellan skadeår och utbetalningsår beaktats.

Dödlighet och reaktivering

Vid avvecklingen av livräntebestånden till följd av dödsfall har centralbyråns värden för befolkningsdödlighet tillämpats, vilka enligt tidigare stickprovsundersökningar nära ansluter sig till dödlighetsutvecklingen inom här ifrågavarande bestånd. Ifråga om reaktivering har de för verket övergångsvis gällande värdena räknats upp med 20 %.

Fondränta

Nyplacering av fondmedel har förutsatts ske efter följande sex alternativa procenttal för årlig ränteavkastning:

4 5 6 7 7,5 8 %

Ränteavkastningen på yrkesskadeförsäkringsfondens medel är för närvarande ca 6 %. Omplacering till den alternativa nyplaceringsräntan har förutsatts ske inom en tidsperiod av 15 år.

Förvaltningskostnader

Som nämnts har förvaltningskostnadsandelen för åren 1972—1974 fastställts till 1/20 av avgiftsuttaget 0,30 %. För startåret 1972 motsvarar detta 12,0 miljoner kronor. En av utredningen angående yrkesskadeförsäkringens finansiering m m utförd mätning av riksförsäkringsverkets och försäkringsrådets kostnader i samband med handhavandet av obligatorisk yrkesskadeförsäkring (exkl. stats- och militärskador) resulterade i ett kostnadsbelopp av 10,5 miljoner kronor för år 1970. Uppgången till 12,0 miljoner kronor år 1972 lämnar utrymme för en kostnadsutveckling på drygt 14 % för två år, vilket ansluter sig till den genomsnittliga löneuppgången bland statsanställda. Mellan avgiftsinkomster och förvaltningskostnader föreligger en sådan samvariation att verket har ansett sig kunna tillämpa förvaltningskostnadsandelen 1/20 för samtliga år som beräkningarna avser.

Utförda kalkyler

Verkets beräkningar redovisas i tabeller som tagits in i en särskild bilaga.¹

Intäkter (exkl räntor) och utgifter: tabellerna A—F

I anslutning till ovan angivna antaganden om inkomstutvecklingen har i tabellerna A—F redovisats de årliga intäkterna vid fortsatt avgiftsuttag på 0,30 % — med undantag av räntor — samt utgifterna med fördelning efter förmånens art och årligt nettoutfall före inräkning av ränteintäkter.

Räntor och fondutveckling: tabellerna A: 4—8 — F: 4—8

För varje kombination av inkomstutveckling A — F och nyplaceringsränta (4, 5, 6, 7, 7,5 och 8 %) har i tabellerna A: 4—8 — F: 4—8 redovisats ränteavkastning, fond vid årets slut samt fondens storlek i förhållande till årskostnaden. I tabellerna har därjämte redovisats fondändring som uppkommer därest avgiftsuttaget 0,30 % förändras med 0,01 procentenhet med början år 1975, 1980, 1985, 1990 eller 1995.

Angivna tabeller, som utvisar de framkomna beräkningsresultaten, ingår i bilagan. I denna har på sid. 43 intagits en sammanställning

¹ Här har endast tagits med tabellerna D och D7 som bihang.

över vissa av de resultat, som redovisas i tabellerna A: 4—8 — F: 4—8. Med början år 1974 framgår härav för vart femte år

dels fondbildningen den 31 december i förhållande till den aktuella årskostnaden $\left(\frac{F}{\bar{A}}\right)$ vid avgiftsuttaget 0,30 % (dvs. det antal år, varunder fortsatt utbetalning på denna kostnadsnivå skulle kunna ske från fonden utan ytterligare tillskott av vare sig avgifter eller räntor),

dels fondavvikelsen i förhållande till årskostnaden $\left(\frac{F}{\bar{A}}\right)$ därest avgiftsuttaget fr. o. m. år 1975 ändras med 0,01 procentenhet.

Verkets bedömning och förslag

För yrkesskadeförsäkringen föreligger fr. o. m. ingången av år 1972 inte något direkt krav på att fondbildningen skall vara av en viss bestämd storleksordning. Den fondbildning som beräknades föreligga vid övergången till nuvarande avgiftssystem motsvarade dåvarande kapitalvärdet av försäkringens ersättningsförpliktelser med undantag för uppräknings- och värdesäkringstillägg. Det för inledningsperioden 1972—1974 fastställda enhetliga avgiftsuttaget av 0,30 % motsvarar den genomsnittliga bruttoavgiftsnivån i det dessförinnan tillämpade risk-differentierade avgiftssystemet. Detta innebär att man med tillämpning av nuvarande avgiftsuttag tills vidare kan förutsätta att fondbildningen inom försäkringen kommer att utveckla sig på i stort sett samma sätt som om det förutvarande avgiftssystemet hade bibehållits oförändrat.

Verket har räknat med att avgiftsbehovet för perioden 1975—1979 i första hand bör bedömas på grundval av det i tabellbilagan redovisade inkomstalternativet D. Detta innebär att den nominella inkomsten ökar med 7 %, varav 4 % motsvaras av samtidig konsumentprisstegring. Ifråga om förräntningen förutsätter verket att nyplacering av fondmedel bör kunna ske efter en räntefot på 7 %. De fullständiga beräkningsresultaten vid dessa antaganden framgår av tabellerna D och D: 7 på sid. 22 respektive 26 i tabellbilagan.

Ett oförändrat avgiftsuttag på 0,30 % beräknas vid detta alternativ medföra balans mellan avgiftsinkomster och utgifter i fördelnings-systemet (se tabell D sid. 22 i tabellbilagan). Det innebär också en relativt sett i det närmaste oförändrad fondstyrka under avgiftsperioden 1975—1979. För tiden närmast därefter skulle ett fortsatt bibehållande av avgiftsuttaget på samma nivå medföra en viss förbättring av fondställningen. Vid en ofördelaktig försäkringsutveckling i framtiden eller i samband med framtida reformer inom försäkringen skulle därigenom behovet av avgiftshöjningar minska.

I propositionen 1971: 22 anförde föredragande departementschefen bl. a. (s. 49):

”Enligt utredningen kan i inledningsskedet en viss sänkning av den nuvarande genomsnittliga avgiftsnivån vara motiverad. För egen del är jag emellertid inte benägen att förorda en sådan sänkning. I stället bör man enligt min mening sträva efter en från avgiftssynpunkt i det närmaste jämn övergång. Härigenom behöver inte försäkringens fonder minska i samma mån som utredningen avsett i samband med att de tas i anspråk för försäkringens förpliktelser på grund av skadefall som inträffat före övergången. Avgiftsuppräknningar i framtiden kan därmed också begränsas.”

Härtill anslöt sig riksdagen.

Med hänvisning till vad sålunda anförts föreslår verket, att den i 39 § lagen om yrkesskadeförsäkring avsedda procentsatsen för uttag av försäkringsavgift för åren 1975—1979 bibehålles vid 0,30 och att av försäkringsavgiften liksom för närvarande en tjugonedel skall anses svara mot förvaltningskostnader.

Beträffande förvaltningskostnadsandelen vill verket slutligen erinra om att verket i årets petitaskrivelse hemställt om Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa en särskild utredning om finansieringen av socialförsäkringsorganens administration.

I handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknad Åström, deltagit överdirektören Järnbrink samt ledamöterna Albåge, Dockered, Fjällström, Mehr och Östlund.

Därjämte har närvarit suppleanten Bartley, avdelningscheferna Örten-gren och Ahlström, tf. avdelningscheferna Skogsberg och Ljungholm samt byråchefen Eriksen.

Underdånigst

L.-Å. Åström

Gösta Skogsberg
föredragande

Tabell D (till bilaga 2)

Inkomstökning	7%	Basbelopp 7 100 kr. vid 1971 års utgång
Konsumentprisstegring	4%	
Avgiftsuttag (med 1/20 som förvaltningskostnadsandel)	0,30%	

Belopp i milj. kr.

År	Inkomster exkl. fond- ränta	Utgifter			Summa ut- gifter inkl. förvaltnings- kostnader	Nettout- fall (2)–(6)
		Livrän- tor	Sjuk- penning	Läkar- vård m. m.		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1972	249,6	142,1	36,8	9,4	200,6	49,0
1973	1735,6	155,5	39,3	10,5	218,1	1517,5
1974	278,6	207,6	41,8	11,7	274,7	3,9
1975	295,7	222,0	43,0	12,2	291,7	4,0
1976	313,6	236,7	44,2	12,7	309,0	4,6
1977	332,8	252,2	45,3	13,2	327,1	5,7
1978	352,9	268,3	46,2	13,7	345,6	7,3
1979	373,8	285,1	46,8	14,3	364,7	9,1
1980	396,3	302,8	47,4	14,9	384,7	11,6
1981	421,0	321,4	47,7	15,5	405,5	15,5
1982	448,4	340,8	48,0	16,1	427,2	21,2
1983	476,9	360,8	48,0	16,7	449,2	27,7
1984	506,4	381,4	48,0	17,4	472,0	34,4
1985	537,8	402,8	48,0	18,1	495,7	42,1
1986	570,5	425,0	48,0	18,8	520,2	50,3
1887	602,8	447,9	48,0	19,6	545,6	57,2
1988	637,9	471,6	48,0	20,3	571,7	66,2
1989	674,5	496,0	48,0	21,2	598,9	75,6
1990	712,5	521,3	48,0	22,0	626,9	85,6
1991	752,9	548,7	48,0	22,9	657,2	95,7
1992	796,2	576,9	48,0	23,8	688,5	107,7
1993	842,7	606,2	48,0	24,8	721,1	121,6
1994	892,3	636,5	48,0	25,7	754,8	137,5
1995	944,8	668,2	48,0	26,8	790,2	154,6
1996	997,0	701,6	48,0	27,8	827,3	169,7
1997	1050,7	736,2	48,0	29,0	865,7	185,0
1998	1107,4	772,3	48,0	30,1	905,8	201,6
1999	1167,1	809,7	48,0	31,3	947,4	219,7

¹ Därav 475,0 milj. kr. från socialförsäkringsbolagen den 31 december 1973.

Tabell D:7 (till bilaga 2)

Inkomstökning	7%	Basbelopp 7 100 kr. vid 1971 års utgång
Konsumentprisstegring	4%	
Nyplaceringsränta	7%	

Ränte- och fondbeloppen i milj. kr.

År	Ränta (R), fond 31/12 (F) och fond 31/12 i förhållande till årskostnaden ($\frac{F}{A}$) vid avgiftsuttag 0,30%			Fondändring 31/12 (f) och fondändring 31/12 i förhållande till årskostnaden ($\frac{f}{A}$) vid avvikande uttag på 0,01 procentenhet med början år									
	R	F	$\frac{F}{A}$	1975		1980		1985		1990		1995	
				f	$\frac{f}{A}$	f	$\frac{f}{A}$	f	$\frac{f}{A}$	f	$\frac{f}{A}$	f	$\frac{f}{A}$
1972	64,8	1 159	..										
1973	73,2	1 750	..										
1974	95,2	1 849	6,7										
1975	103,4	1 956	6,7	9	0,0								
1976	112,4	2 073	6,7	20	0,1								
1977	121,8	2 201	6,7	33	0,1								
1978	132,1	2 340	6,8	47	0,1								
1979	143,3	2 492	6,8	63	0,2								
1980	155,3	2 659	6,9	81	0,2	13	0,0						
1981	168,4	2 843	7,0	101	0,2	27	0,1						
1982	182,9	3 047	7,1	123	0,3	45	0,1						
1983	198,7	3 274	7,3	148	0,3	64	0,1						
1984	216,0	3 524	7,5	176	0,4	86	0,2						
1985	235,0	3 801	7,7	206	0,4	110	0,2	18	0,0				
1986	256,0	4 107	7,9	240	0,5	137	0,3	37	0,1				
1987	278,7	4 443	8,1	278	0,5	168	0,3	61	0,1				
1988	303,1	4 813	8,4	319	0,6	201	0,4	87	0,2				
1989	329,8	5 218	8,7	364	0,6	238	0,4	116	0,2				
1990	358,9	5 663	9,0	414	0,7	279	0,4	149	0,2	23	0,0		
1991	390,8	6 149	9,4	469	0,7	325	0,5	185	0,3	50	0,1		
1992	425,8	6 683	9,7	529	0,8	375	0,5	225	0,3	80	0,1		
1993	464,1	7 268	10,1	595	0,8	430	0,6	270	0,4	115	0,2		
1994	506,0	7 912	10,5	668	0,9	491	0,7	319	0,4	154	0,2		
1995	552,2	8 619	10,9	747	0,9	557	0,7	374	0,5	197	0,2	31	0,0
1996	602,6	9 391	11,4	833	1,0	631	0,8	434	0,5	245	0,3	66	0,1
1997	657,6	10 233	11,8	928	1,1	711	0,8	501	0,6	298	0,3	106	0,1
1998	717,5	11 153	12,3	1 031	1,1	799	0,9	574	0,6	357	0,4	152	0,2
1999	782,9	12 155	12,8	1 143	1,2	895	0,9	654	0,7	422	0,4	203	0,2

